Europos LIETUVIS

Nr. 35(626). 1960. IX. 8 — Londonas, 1960 metų, rugsėjo mėn., 8 d. — XIV metai

ISTORIJA MOKO KOVOTI

Caro Aleksandro II vyriausybei bent tiek užteko padorumo, kad bandė rusinti nesidangstydami apgaule. Jėga bruko lietuvių tautai nekenčiamą „kirilicą". Bolševikams būdinga šalia jėgos naudoti ir apgaulę — surado medicinos propagandininkų, kurie ėmėsi įrodinėti, kad lotynų raidynas gadina akis, o rusiška „kirilica" negadina. Dabar kaip naujausias rusinimo įrankis tarnauja kita mokslo šaka — archeologija. Pastaraisiais metais rusų archeologai Pabaltijo kraštuose pasidarė labai aktyvūs, ir nesunku atspėti, ko jie ieško. Bešališkų mokslininkų jie neįsileidžia, o rusai jau iš anksto žino, ką reikia rasti. Šiuo atveju jie ras, kad ten gyveno „naši" (mūsiškiai, slavai), kad aisčių gentys buvo niekas kitas, kaip slavų šaka. Rytprūsius, kur slavas galėjo koją įkelti tik kaip prūsų, vėliau vokiečių vergas, dabar apšaukė „nuo amžių mūsų žeme". Jei kartą tokį sprendimą paskelbė neklaidingosios partijos vadai, archeologų užduotis labai paprasta — iškasenomis patvirtinti tai, kas partijos jau paskelbta.

Rusai nesigaili jokių pastangų savo tikslui pasiekti, bet ar jiems pasiseks? Ar pavyks surusinti mūsų tautą? Šitas klausimas mums rūpi visiems.

Tiek svetimieji, tiek savi istorikai kartoja, kad mūsų protėviai tarp miškų ir pelkių ilgus amžius gyveno ramiai. Taip lengva išlaikyti savo seną kalbą, papročius ir tikybą, tik kartais kyla abejonių, ar kaimynai leido jiems ramiai gyventi? Jei aisčiai būtų ramiai pagyvenę bent 300 metų, kaip britai romėnų imperijoj, ar nebūtų juos ištikęs britų likimas? Rusų lietuviai minimi kaip kariai, danų kronikininkas Suorres Sturluson rašo, kad danai bažnyčiose giedojo „Dieve, apsaugok mus nuo kuršių". Tiesa, gal kuršiai dar karščiau savo dievus maldavo apsaugoti juos nuo danų ir švedų, bet tai rodo, kad jie kariavo. Tiesiog nuostabu, kaip toli lietuvių žygiai siekdavo į rytus ir pietryčius, dar nuostabiau, kai latviams ir prūsams suklupus, vieni lietuviai atlaikė iš šiaurės ir vakarų ordino kryžminę ugnį. Kryžiuočių ordinas su savo teokratine vyriausybe buvo geriausiai organizuota, geriausiai ginkluota ir turtingiausia valstybė anuometinėj Europoj. Per porą šimtmečių lietuviai, vesdami karus su tokiu stipriu priešu, ne silpnėjo, o metai iš metų stiprėjo. Tik kai pavojingiausias priešas — kryžiuočių ordinas Žalgirio mūšyje buvo sutriuškintas, o Lietuva pasiekė savo galybės viršūnę, įvyko kažkas nepaprasta: vos tautai priėmus krikštą, viena pirmųjų bažnyčių pastatyta Zapyšky, kitoj pusėj Nemuno išdygo Sredniki, ant Šešupės kranto Starapolia ir šimtai tokių slaviškų vietovardžių, kurie tiktų Varšuvos priemiesčiams, o ne Lietuvos žemei. Šiandien niekas tikrai ir nežino, kaip tos vietovės lietuviškai vadinosi. Net Rytprūsiuose vokiečiai nepajėgė taip ištrinti lietuviškų vietovardžių. Dalis mūsų pavardžių pasidarė slaviškesnės už pačių slavų. Šitai vyko jau istorijos šviesoje, ir mūsų istorikai yra smulkiai išnagrinėję tą vyksmą, bet vis tiek sunkiai suprantamas toks lietuvio pasikeitimas. Dėl to kaltė išimtinai krinta tik ant lietuvio galvos. Teisingai lietuvis susikūrė sau patarlę: „Apsaugok mane, Viešpatie, nuo draugų, o nuo priešų aš pats apsisaugosiu".

Kai lenkų slaviškos anarchijos pasėkoj rusai kardu įsibrovė į Lietuvą, lietuvis jau nepasimetė. Visu atkaklumu ėmėsi ginti tai, kas jam liko: tikybą. Okupanto pastangos surusinti atsimušė kaip į sieną. Užteko tik kuklaus, svetur spausdinamo ir slapta į Lietuvą įgabenamo laikraštėlio, užteko, kad tas laikraštėlis priminė tautos garbingą praeitį, ir tauta vėl atgijo ir pradėjo kovą. Lietuviai grūdami į kalėjimus, tremiami Sibiran, žudomi, bet pasikartoja senieji kryžiuočių laikai: juo priešas daugiau siautėja, juo lietuvių tauta plačiau bunda, stiprėja.

Iš šių istorinių duomenų savaime peršasi išvada, kad už savo buitį per amžius kovojęs lietuvis jaučiasi ištvermingas ir atkaklus iki mirties. Priešingai, su draugais pasijunta neįprastose sąlygose ir pasimet. Pats būdamas teisingo ir atviro būdo, ilgai nepastebi kaimynų klastos. Jei išvada teisinga, tuomet nesunku surasti atsakymą į straipsnio pradžioje iškeltą klausimą, ar pavyks okupantams surusinti lietuvių tautą?

Bolševikai į Lietuvą įsiveržė ne kaip nau jo tikėjimo taikūs misijonieriai, bet žiauria ir milžiniška karo pajėga. Nors tose sąlygose lietuviai nepasipriešino, bet po savaitės kitos kalėjimai buvo užpildyti ramiais gyventojais, o per metus suspėta tūkstančius išžudyti ir dešimtis tūkstančių žvėrišku būdu ištremti į Sibirą. Antru kartu bolševikams okupavus Lietuvą, pačioje Lietuvoje vien tik partizanų žuvo milžiniški skaičiai, o kiek dar Sibiro kankinių ir kitokiais būdais išžudytų? Vykstant toms žmogžudystėms, komunistų propaganda garbino žudikus ir biauriojo žudomuosius. Tų skriaudų lietuvis niekad neužmirš ir neatleis.

Kaip šiandien krašte kovojama, bus juo geriau, juo mažiau apie tai kalbėsime. Turint galvoje žvėrišką komunistų terorą, sakykim, kad organizuoto pasipriešinimo nėra, bet kiekvienas lietuvis moka už save galvoti ir atitinkamai elgtis, Vydūno žodžiais tariant, moka būti sau žmonėmis. Ši tai pakartotinai įrodė pirmoji rusų ir vėliau vokiečių okupacija.

Lietuvių tautai pakaks ištvermės, iki vėl prašvis laisvės rytas, o jis tikrai prašvis. Būkime tikri, jei neiškils kas nors kita, vien tik įgimtas žmogui laisvės jausmas anksčiau ar vėliau sutraukys vergijos pančius. Ši jėga veikia lėtai, bet ji stipresnė už tironų armijas, už tankus ir atomines bombas.

Chruščiovas pažadėjo aukštesnį gyvenimo lygį už Amerikos. Jis tiki, kad jei žmonėms duos sočiai pavalgyti, jie bus klusnūs ir ramūs, kaip naminiai gyvulėliai, bet jam teks įsitikinti, kad žmogus nėra gyvulys. O štai balsas iš pačios Rusijos — B. Pasterna ko žodžiai tvirtina:

Aš čia žūstu kaip žvėris narve,
O kažkur yra žmonės, laisvė ir šviesa.
Paskui mane tik persekiotojų triukšmas,
Ir kelio aplink nematau...

Tačiau juk aš jau arti grabo,
O tikėjimas širdy,
Kad ateis laikai, gėrio dvasia nugalės
Pikto jėgas ir negarbę.

M. Prutenis

Mirus ONAI GIRIŪNIENEI,
jos vyrui ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia
Lietuvių Namų gyventojai

KAIP MASKVA SUPRANTA AMŽINYBĘ...

LIETUVOS TAIKOS SUTARTIS SU SOVIETŲ RUSIJA

(E) Lietuvos - Sovietų santykiuose suėjo ir sueina dar viena sukaktis: 40 metų nuo Lietuvos taikos sutarties sudarymo su Sovietų Rusija. Sutartis buvo pasirašyta Maskvoje 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos S. Seime buvo ratifikuota rugpiūčio 6 d., o įsigaliojo tų pačių metų spalio 14 d., kai Maskvoje, Užsienio reikalų komisariate, buvo pasikeista ratifikacijos dokumentais. Sutartį iš Lietuvos pusės pasirašė Tomas Naruševičius, Petras Klimas, Simonas Rozenbaumas, Juozas Vailokaitis ir Vytautas Račkauskas. Iš Sovietų Rusijos pusės pasirašė Adolfas Joffe, Julijonas Marchlevskis ir Leonidas Obolevskis.

„Gera valia visiems amžiams"

Lietuvos taikos sutartis su „Rusijos Federacine Socialistine Tarybų Respublika" buvo gražiai surašyta. Jau pačioje įžangoje Lietuva ir Rusija pabrėžė esančios „tvirtai pasiryžusios teise ir teisingumu pagrįsti pa tvarius pamatus ateities savitarpio santykiams ,kurie abiem valstybėm ir jų gyventojams suteiktų visą rimties ir gero kaimyno sugyvenimo labą". Visam pasauliui yra žinoma, kaip pasielgė Maskva ilgainiui su „teise ir teisingumu" Lietuvos atžvilgiu.

Dar būdingesnis ir pats svarbiausias sutarties nuostatas buvo I straipsnis, kurio turinys buvo toks:

„Remdamasi Rusijos Federalinės Socialistinės Tarybų Respublikos paskelbtąja visų tautų teise laisvai apsispręsti ligi joms visiškai atsiskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be atodairų pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link".

Sovietų Rusijos atsisakymo nuo Lietuvos nebuvo galima aiškiau išreikšti, kaip čia parašyta. Rusija Lietuvos buvo atsižadėjusi jau ir Lietuvos Brastos sutartim (tarp kaizerinės Vokietijos ir Rusijos), bet tai buvo sutartis su trečiąja valstybe, ne su pačia Lietuva. Čia gi buvo atsižadėta visų teisių į Lietuvą „visiems amžiams", tiesioginėje sutartyje su Lietuva. Tačiau, Lietuva gavo greit įsitikinti, kad Maskva tyko susigrąžinti Lietuvą ir tas Maskvos pasižadėjimas „visiems amžiams" truko tik — 20 metų. Tokie trumpi yra Maskvos „amžiai".

Sienų klausimas neišspręstas iki šiandien

Lietuvos taikos sutartis su Sovietų Rusija smulkiai nusakė sienas tarp abiejų šalių. Jos tuomet negalėjo būti realios dėl to, kad tam tikrus plotus buvo užėmusi Lenkija, tokiu būdu įkišdama kylį tarp Lietuvos ir Rusijos. Bet ir tais laikais, kai Sovietų Sąjunga turėjo realių galimumų Lietuvai suteikti sienas, taikos sutartyje sužymėtas — ji to nedarė. Ir nedaro iki šiandien. Dar ir dabar yra kai kurios taikos sutartyje sužymėtos sritys išskirtos iš Lietuvos respublikos ir valdomos, pvz., Gudijos.

Nuostatas, kuris buvo laužomas nuo pat pradžios

Ketvirtuoju straipsniu buvo nustatyta, kad abi susitariančios šalys apsiima „neleisti savo teritorijoje kurtis ir būti vyriausybėms, organizacijoms arba grupėms, kurios statosi sau tikslą ginklu kovoti prieš antrą susitariančią šalį..." Bet Maskva tiek prieš sutarties sudarymą, tiek po jos, per visą laiką ne tik leido, bet ir pati organizavo komunistinius sambūrius kovai prieš „Nepriklausomą Lietuvą, siekiant nuversti esamą santvarką ir įkurdinti komunistinę - sovietinę. Kasmet iš Rusijos į Lietuvą slapta buvo siunčiami Rusijoje apmokyti agentai priešvalstybinei pogrindžio veiklai. Su Lietuvos liaudimi jie nieko bendra neturėjo, kaip neturi nieko bendra dabartinis sovietinis režimas, atvežtas į kraštą raudonarmiečių tankais.

Ne be karčios ironijos galima pasiskaityti sutarties penktame straipsnyje, kad Rusija apsiima gerbti Lietuvos neutralumą.

Apgavo su 100.000 dešimtinių mišku

Sutartyje, žinoma, buvo ir nuostatų apie tarpusavio pasikeitimą piliečiais, buvusiais tuomet antroje susitariančioje šalyje.

Nuostatai apie grąžinimą Lietuvos turto taip pat nebuvo pilnumoje įvykdyti. Lietuvos vyriausybės dar ilgai teko tuo klausimu su Maskva derėtis ir ginčytis. Bibliotekos, archyvai ir tie ne visi buvo grąžinti, kaip pažadėta.

Bet akivaizdžiausią skriaudą Maskva Lietuvai padarė su pažadėtu taikos sutartim mišku. XII str. antroje pastraipoje buvo nustatyta: „Artimiausiose prie Lietuvos sienų vietose ir, kiek galima, arčiau prie plukdomųjų upių ir geležinkelių duoti Lietuvos vyriausybei teisę kirsti miško iš 100.000 dešimtinių ploto, nuolatos pateikiant per 20 metų vieną po kito kertamuosius plotus..." Smulkmenas turėjo nustatyti mišri komisija. Deja, visos Lietuvos pastangos išgauti to miško nors dalį nuėjo niekais, nes Maskva pasiūlė tokių tolimų užkampių plotus, kad transportas būtų buvęs brangesnis už pačią medžiagą.

LIETUVA NETIKĖJO MASKVA

„TAI NE PAPRASTA TAIKOS SUTARTIS, O KARTU LIETUVOS NUO RUSIJOS ATSISKYRIMO AKTAS"

(E) Lietuvos taikos sutartis su Sovietų Rusija mums nėra vien tik istorinis prisiminimas. Tai yra gyvas dabarties reikalas. Šitoji sutartis Maskvos iki pat šiandien te belaužoma visai be atodairos. Kraštą, kurio „visiems amžiams" atsižadėjo Maskva, jau keliolika metų laiko savo okupacijoje ir jį bei jo gyventojus eksploatuoja ir naikina.

Abejonės Steigiamajame Seime, Rusijos kariuomenei tebestovint dar Lietuvos Rytų žemėse

Didelio entuziazmo toji sutartis Steigiamajame Seime nesukėlė, kai ji jam buvo pateikta ratifikuoti. 1920 m. rugpiūčio 6 d. Seimo stenogramose užsiliko St. Seimo atstovų pareiškimai, kurie yra būdingi.

Užsienio reikalų komisija, įnešdama taikos sutartį į Seimą, komisijos p-ko prof. Jurgučio lūpomis išdėstė gerąsias ir abejingąsias sutarties puses. Buvo svarbu, kad vyriausybė, kuri laikė iki tol Lietuvą savo dalimi, pripažįsta Lietuvos nepriklausomybę ir atsisako visiems amžiams nuo jos žemių. Kartu buvo pabrėžta, kad toji pripažinta teisė nėra dovana, o „iškovota ne tiek gal ginklu, o patvariu kultūros darbu ir mūsų žmonių susipratimu". Kalbant apie pripažintas medžiagines teises, buvo pastebėta, kad „neatlyginta už skriaudas, padarytas karo metu". Įnešdamas sutartį Seimui ratifikuoti, Užsienio reikalų komisijos p-kas dar karčiai pastebėjo, kad „Rusijos kariuomenės dalis tebestovi pripažintoje mums teritorijos daly". Vis dėlto siūlė sutartį ratifikuoti, nes tai reikalauja laiko uždaviniai.

„Lai Dievas jiems atleidžia, kaip ir mes jiems atleidžiam"

Steig. Seimo atst. inž. Čarneckis, kalbėdamas krikšč. demokratų vardu, pareiškė, kad „ši sutartis nėra paprasta taikos sutartis, ji yra kartu ir Lietuvos nuo Rusijos atsiskyrimo aktas. Nors tą atsiskyrimą mes paskelbėme dar 1918 m. vasario 16 d., bet šiandien galutinai suvesdami sąskaitas, turime paminėti ir bendro gyvenimo patirtis. Kai pereito šimtmečio pabaigoje buvo išleistas įstatymas, draudžiąs negrus laikyti vergais, juos pirkti ar parduoti, tai tuo metu ne pavieniai asmenys, bet ištisa mūsų tauta, ir ne Afrikoje, bet Europos viduryje (rusiškąją) vergiją kentė". Kalbėtojas dar atvaizdavo spaudos draudimą, kai už lietuvišką žodį Sibiras, kalėjimas ir mirtis grėsė. Bet kovose ir pastangose Lietuvos nepriklausomybės idėja įėjo į visą tautos kūną. Niekas negali atlyginti už kūno ir dvasios kančias, negi prikelsi iš kapų negyvėlius, pareiškė inž. Čarneckis, ir baigė savo kalbą įspūdingais žodžiais: „Lai Dievas jiems (rusams) atleidžia taip, kaip ir mes jiems atleidžiam".

Liaudininkų atstovas M. Sleževičius savo kalbėje pareiškė pasipiktinimą „visais tais Kapsukais-Mickevičiais, kurie prisidėnę darbininkų reikalais stengiasi įsiveržti į Lietuvą, kad vėl ją pavergtų".

Dalis Steig. Seimo atstovų nuo balsavimo susilaikė

Socialdemokratų atstovas prof. inž. Stp. Kairys patarė taikos sutarties su Sovietų Rusija ratifikavimą atidėti, ją dar nuodugniai apsvarstyti, panagrinėti, kad antrojit tą sutartį pasirašiusioji pusė — Rusija — nerastų spragų nuo sutarties kai kurių nuostatų vykdymo išsisukinėti. Antra, Rusijos kariuomenė, pradėjusi karo žygį į Lenkiją, „užėmė Vilnių ir iki šiol jį laiko savo žinioje ir trukdo toje srityje kurtis Lietuvos administracijai. Juk toji sritis jau pasirašyta sutartim Maskvos pripažinta Lietuvai".

Prieš balsuojant sudaryti ratifikacijos aktą, Steig. Seimo atst. prof. Čepinskis keturių socialdemokratų vardu padarė tokį pareiškimą: „Kadangi didelė teritorijos dalis yra okupuota rusų, kadangi tarptautinė teisė, neleidžiant mūsų civilinės valdžios į okupuotas vietas, yra sulaužyta, kadangi padėtis yra neaiški ir negalima numatyti, kada ji bus pašalinta, socialdemokratų dalis mano, kad taikos sutarties ratifikavimas dabar nesvarstytinas ir toji socialdemokratų dalis nuo balsavimo susilaikys". Pareiškimą pasirašė atstovai Stp. Kairys, S. Digrys, K. Bielinis ir V. Čepinskis. Kiti 8 socialdemokratų frakcijos nariai balsavo kartu su kitų frakcijų atstovais už ratifikaciją.

Kelios išvados ir keli klausimai

Aišku, kad anuomet beatsikuriančiai Lietuvai buvo ir svarbu ir naudinga sutvarkyti santykius su Sovietų Rusija, sudarant taikos sutartį. Atsiskyrimo nuo Rusijos faktas buvo patvirtintas tiesiogine sutartim. Tai turėjo reikšmės ir Lietuvos nepriklausomybės pripažinimui iš kitų valstybių pusės.

Taip pat aišku, kad sutartis buvo naudinga ir Sovietų Rusijai, nes apsaugojo, neutralizavo Rusijos Vakarų šoną tokiu metu, kada tame šone buvo dar labai nenusistovėjusi padėtis, gresianti Maskvai visokiais pavojais.

Bet ir tai aišku, kad Sovietų Rusija jau iš pat pradžių ir per visą laiką nesilaikė sutarties nuostatų, kai kuriais atvejais (kaip, pvz., dėl 100.000 dešimtinių miško) Lietuvą apgaudama.

Gi patsai didžiausias Maskvos nusikaltimas taikos sutarčiai ir Lietuvai — kai Lietuvos teritorija, nuo jos atsižadėjus „visiems amžiams", po 20 metų buvo tos pačios Maskvos okupuota ir tebelaikoma okupacijoje iki šiandien.

Klausimas: Kodėl Lietuvos sovietinė propaganda nutyli taikos sutarties įsipareigojimų faktus? Kodėl sovietiniai istorikai apeina tos sutarties 1-jį straipsnį, lyg katės karštą sriubą? Ko verti „amžini" Maskvos pažadai, kai jų „amžinumas" trunka vos keliolika metų? Ko verti iš viso Maskvos pažadai?

Septynios DIENOS

CHRUŠČIOVAS VAŽIUOS Į NEW YORKĄ

Sovietų delegacijai į Jungtinių Tautų visumos susirinkimą New Yorke vadovaus pats Chruščiovas (kartu su juo delegacijoje numatyti užs. reikalų ministeris Gromyko, užs. reikalų minsterio pavaduotojas Zorin, ir ambasadoriai Prancūzijoje ir D. Britanijoje Vinogradov ir Soldatov).

Susirinkimas prasidės rugsėjo 20 d.

Jau anksčiau Chruščiovas buvo pasiūlęs ta proga sukviesti visų valstybių galvas ir apsvarstyti nusiginklavimo klausimą.

Sužinoję, kad Chruščiovas vyksta, D. Britanijos min. pirm. Macmillan susisiekė su prez. Eisenhoweriu nuspręsti, ką daryti, ar dalyvauti ir tikėtis viršūnių konferencijos, ar nedalyvauti.

UŽ NUKRYPIMĄ NUO LENINIZMO

Į Bulgariją nuvažiavo Tar. Sąjungos komunistų partijos centro komiteto nariai Kozlov ir Ignatov, ir ta proga rumunų partijos sekretorius pasisakė už chruščiovinę sugyvenimo su Vakarais politiką, o ne už kinietiškąją užsidarymo liniją.

Trečias centro komiteto narys, Muchitdinovas, buvo nuvažiavęs į Šiaurės Vietnamą, ir ten buvo panašiai pasisakyta: už Tarybų Sąjungos marksizmą - leninizmą, nors kiniečiai tvirtina, kad noru užsidaryti jie yra tikrieji leninistai.

PANČEN LAMA BĖGTŲ, JEI GALĖTŲ

Pabėgęs iš Tibeto buvęs valdininkas skelbia, kad Pančen Lama, kuris vadovauja kiniečių paskirtai vyriausybei, bėgtų, jei galėtų. Jis kelis kartus jau ir bandęs bėgti į Indiją.

Apskritai, Tibete vyksta viešieji teismai ir trėmimai, darbo stovyklose tibetiečiai verčiami dirbti po 17-18 val., o maisto duodama juokingai maža.

KARAS PRIEŠ UODUS IR MUSES

Rugpiūčio 31 d. Kinijoje buvo paskelbtas visuotinis karas prieš uodus ir muses, iš anksto pavarius didžiulę propagandą.

Dar nėra žinių, kiek tų gyvių ta proga žuvo.

IŠ BAZIŲ D. BRITANIJOJE

Rusija skundžiasi, kad lėktuvai iš bazių D. Britanijoje šnipinėjimo tikslais skraido ir toliau ties viršum komunistinių kraštų.

3500 CHOLEROS AUKŲ

Punjab, Uttar Pradeš ir New Delhi provincijose Indijoje per pastaruosius 8 mėnesius cholera mirė daugiau kaip 3.500 asmenų.

ILJUŠINAI KONGE

Centrinės Kongo vyriausybės įsakymu pradedami areštuoti tie politikai, kurie stengėsi sukurti provincijose atskiras valstybes. Kai kurie jų šalininkai pakaltinami noru nužudyti min. pirm. Lumumbą.

Į Kongą atskrido 13 rusiškų keleivinių lėktuvų „Iljušinų", kurie pavedami vyriausybės žinion.

ŽUVO JORDANO MIN. PIRMININKAS

Jordano ministerio pirmininko įstaigoje sprogto 2 laiko įtaisus turėjusios bombos, užmušė 11 asmenų, sužeidė 34. Žuvo ir ministeris pirmininkas Majali.

Jordanas nesutaria su kitais arabų kraštais, todėl kai kurie tų kraštų keršija jam. Be kita ko, Jordanas yra provakarietiškas.

„PROLETARINIAI" PALINKIMAI

Iš V. Berlyno ateina žinios, kad R. Vokietijos vyriausybė perima tiesioginėn savo žinion Vilm salą Baltijos jūroje, ir ten bus pastatyta 11 vilų ministeriams ir jų šeimoms, specialus laivas, klubo pastatas ir pramogų.

„Die Welt" rašo, kad ta žinia galima patikėti, nes prieš porą metų šiaurinėje Berlyno dalyje, 7 mylios nuo miesto, buvo pastatyti specialūs „Vyriausybei butai" —20 namų ministeriams ir 68 butai 140 jų tarnų.

Ministerio pirmininko Grotewohl baldai buvo pirkti Amsterdame, Paryžiuje ir Varšuvoje (kainavo 1.2 mil. markių), kilimai Irake, užuolaidos, uždangalai Japonijoje, plaukiojimo baseinui marmuras Carraroje.

Įrengti barakai 160 karių vyriausybei saugoti (ginkluoti tie kariai kulkosvydžiais ir rankinėmis granatomis).

Po ilgos ligos mirus
ONAI GIRIŪNIENEI,
nuoširdžią užuojautą jos vyrui ir artimiesiems reiškia
Londono Liet. Moterų „Dainavos" Sambūris

PAID 12 SEP 60
PADDINGTON W2 GREAT BRITAIN
PAID 12 SEP 60

STOVYKLA LIETUVIŲ SODYBOJE

Sekmadienį, rugpiūčio 8 d., su nykstančiais paskutiniojo laužo dūmais baigėsi skautų ir jaunimo stovykla, vienuoliktoji čia Anglijoje ir šeštoji iš eilės Lietuvių Sodyboje, skirta šiemet mylimajam Rajono Vadui a.a. vyr. skautininkui K. Vaitkevičiui paminėti.

Per keletą dienų prieš visiems suvažiuojant, Bradfordo „Tėvynės" tunto vyres nieji skautai, vadovaujami V. Garbonkaus, atsidūrė jau Sodyboje stovyklų pionerijos darbams. Jiems nuo ketvirtadienio talkininkavo stovyklų viršininkas J. Alkis. Šeštadienį, liepos 30 d., atvykę stovyklautojai rado palapines jau pastatytas, virtuvės, sanitarijos ir kt. įrengimus baigtus. Iki vakaro prisirinko iš įvairiausių D. Britanijos kampų 70 kuprinėtų žmogystų. Juos teko paskirstyti į tris pastovykles.

Per metus Lietuvių Sodyba ne tik pagražėjo, bet ir apturėjo kaimynystėj automobiliams lenktynių aikštę. Dėl to skautėms teko ieškotis naujos stovyklavietės. Į pagalbą atėjo broliai skautai, užleisdami savo tradicinę stovyklavietę prie virtuvės. Įsikūrusios ten sesės pavadino savo stovyklą „Birutės kalno" vardu. Vėliau paaiškėjo ir kodėl: jų tarpe būta bent šešeta Biručių. Skautėms ir mergaitėms vadovavo D. Fidlerienė ir J. Traškienė.

Kitas dvi pastovykles užėmė berniukai ir skautai; pirmieji ant kalno, vadovaujami R. Kalibato ir R. Valterio, o skautai su vadovu V. Garbonkum, būdami drąsesni, nusidangino už ežero į vadinamąją „Gyvatyno" pastovyklę. Būta dar ir ketvirtosios pastovyklės, kuri, nors oficialiai į knygas neįrašyta, labai visiems „į pilvą" krito, — vadinamoji „Kuko" stovykla. Jai atiteko malonumas keltis 5 val. ryto ir pradėti rūpintis stovyklų maitinimu. Vadovais ji turėjo patyrusius „Kuką" (B. Zinkų) ir „Pus kukį" (R. Verbylą), o nariais Kuosą, Trašką, Kriauklienę ir Rentelius, vadinas, tėvus ir rėmėjus. Tik jų dėka nė vienas stovyklautojas negalėjo pasigirti, kad visą dieną prasėdėjęs virtuvėje bulves skusdamas. Daug kam stovyklautojų iš viso neteko to malonumo paragauti.

Porą dienų truko, iki stovyklos įsirengė ir pasipuošė, bet jau nuo antradienio prasidėjo normalus stovyklavimas. Kiekviena stovykla stengėsi kuo įdomiau pravesti savo programą. Netrūko todėl nė tik pašnekėsių ir užsiėmimų, bet ir iškylų bei žaidimų. Eidamas pro šalį galėjai pastebėti viename kampe jaunąsias skautukes tautinius šokius besimokant, kitame skautus per upelį tiltą bestatant ar sporto šventei besiruošiant. „Kuko" gi skiltį visuomet ras davai užsiėmusią, jei ne virtuvėj, tai po medžiais grybus berankiojant.

Ketvirtadienį stovyklos ekskursavo į Portsmouth anglų karo laivyno uostą. Pasitiko juos tenai vėliavom pasipuošę laivai ir net 21 patrankos saliutą atbildino. Vėliau paaiškėjo, kad tai Karalienės Motinos garbei būta. Padėka tenka Sodyboje atostogavusiems.

Demeniui už aukų surinkimą ekskursijos išlaidoms padengti.

Stovyklautojų programą labai gražiai papildė du nenumatyti svečiai: B. Valterienė ir R. Sealey. Ketvirtadienį vakare jaunimas Sodyboje turėjo progos išgirsti lietuviškų dainų rečitalį ir pasigėrėti B. Valterienės labai gražiu tų dainų išpildymu. Sprendžiant iš katučių, dainos visiems labai patiko, ir norėtųsi tikėti, kad stovyklautojai ateityje visuomet pasistengs įtraukti B. Valterienę į savo programą.

R. Sealey jau daug kam mūsų yra žinomas kaip anglas istorikas, kuris kalba puikia lietuvių kalba. Stovyklos pasididžiavimui R. Sealey net tik sutiko duoti pašnekesius apie lietuvių kalbą ir Lietuvos istoriją (lietuviškai), bet ir stovyklauti kartu su berniukais. R. Sealey, tur būt, buvo vienintelis stovyklautojas, kuris per visą stovyklos laiką neištarė daugiau kaip 3 angliškus žodžius ir savo tokia elgsena labai visus skatino kalbėti kaip galint grynesne lietuvių kalba.

Lietuvių kalbai pramokti ir atgaivinti labai daug padėjo ir vakariniai laužai. Buvo galima pastebėti, kad net ir tie pipirai, kurie atvykę nesuprato nė žodžio lietuviškai, antro ar trečio laužo metu galėjo padainuoti jau nevieną lietuvišką dainelę. Kiek įtakos turėjo laužai, matyt jau iš to, kad kiaurą dieną iš įvairių stovyklos kampų buvo girdėti vaikiški balseliai, mėginą pakartoti pereito laužo metu jiems atmintin įstrigusias daineles.

Taip bežaidžiant, iškylaujant ir bedainuojant savaitė netruko prabėgti. Rodos, dar tik lyg vakar pradėjom stovyklą su kun. P. Dauknio atlaikytom šv. Mišiom, o jau štai išaušo ir paskutinio sekmadienio rytas ir iš įvairių Anglijos kampų pradėjo rinktis lietuviškoji visuomenė į iškilmingąjį stovyklos uždarymą.

Skautų Dvasios vadui kun. A. Kazlauskui atlaikius po atviru dangum šv. Mišias, vis nuskubėjo kuo greičiau pavalgyti ir atgal į iškilmes, nes tolumoj jau buvo girdėti dundulis dundant. Pravesta iškilmingoji dalis — naujųjų skautų-čių įžodis, pakėlimai ir apdovanojimai. Skautininkei D. Fidlerienei už gražų darbą su rajono skautėm buvo prisegtas iš užjūrio atkeliavęs Lietuvių Skautų Sąjungos Lelijos ordinas. Sodybos šeimininkui J. Lūžai už mielą bendradarbiavimą stovykla įteikė įrašą. Toliau sekė susikaupimo valandėlė prisiminti a.a. vyr. skautininkui K. Vaitkevičiui, ir pagaliau po bendruomenės atstovų sveikinimų Lietuvos himnu buvo uždaryta šių metų stovykla. Beliko dar tik paskutinysis laužas, nevisuomet su malonumu stovyklautojų sutinkamas. Koks gi gali būti laužas dienos metu? — ne vienas numykdavo. Menkas malonumas dainuoti, kai žinai, jog už valandos teks bėgti susidėti daiktų.

Kaip ir kiekvienais metais, stovyklos pasisekimas labai daug priklauso nuo oro ir lietuviškosios visuomenės finansinės paramos. Smagu čia patvirtinti, kad tiek oras, tiek bendruomenė ir šiemet buvo labai skautams dosnūs ir nepašykštėjo nei saulės, nei pinigų. Nenuostabu todėl, kad paskutinę dieną buvo galima pastebėti vaikų nuliūdusiais veidais, nenorinčių sutikti su mintim, kad jau atėjo laikas skirtis ir sakyti „Iki pasimatymo, Stovykla!" **V.K.**

VII-ji studijų savaitė Vokietijoje

Rugpiūčio 7 d., dar tebesitęsiant Miunchene įvykusio Pasaulio Euch. Kongreso lietuvių grupės baigiamajam pobūviui, kurį suruošė J.E. vysk. V. Brizgys, apie keliasdešimt dalyvių sėdosi į didžiulį autobusą ir toje pat pakilioje pobūvio nuotaikoje, lietuviškoms dainoms tebeskambant, kažkur iškeliavo. Tai grupė ateitininkų, Europos Lietuvių Fronto bičiulių ir svečių, dau giausia jaunimas, išvyko į mažą miestelį Bernriedą prie Starnbergo ežero, keliasdešimt kilometrų atstu nuo Miuncheno, į Europos Lietuvių Fronto Bičiulių ir Vokietijos Ateitininkų suruoštą bendrą Studijų Savaitę. Jie išvyko pratęsti jau kongreso metu vykusių lietuvių religinių - tautinių dvasinio peno ir lietuviškojo solidarumo dienų, kurias kun. D. Kenstavičius savo laiku yra pavadinęs „tautinėmis rekolekcijomis".

Atidarymas

Rugpiūčio 8 d., pirmadienį, „pionierių" grupę papildė nauji dalyviai, atkeliavę įvairiomis priemonėmis. Tą pat dieną 15.30 val. įvyko Studijų Savaitės atidarymas. Pradėta malda, kurią paskaitė Tėv. Dr. V. Gidžiūnas. Pradžios žodį tarė Dr. J. Grinius, Studijų Savaitėms Rengti Komisijos pirmininkas. Papasakojęs apie studijų savaičių atsiradimo aplinkybes prieš 7 metus ir jų tolimesnį vystymąsi, Dr. Grinius apibūdino šios Studijų Savaitės pagrindinę liniją — paminėti Lietuvos pavergimo tragiškąją 20 metų sukaktį, dėl ko ir paskaitos didele dalimi būsią taikytos šiai temai. Pabaigoje kvietė visus dalyvius (kurių jau pirmąją dieną buvo per 50) jaustis gerai, būti ne vien tik žiūrovais, bet prisidėti savo dėmesiu, balsais, kritika ir gera nuotaika, kuri taip pat yra st. savaičių neatskiriama dalis.

Tuoj po atidarymo vyko pirmoji savaitės paskaita „Herojiškieji momentai Lietuvos istorijoje" — prof. Z. Ivinskio (paskaitų santraukas pateiksime atskiru straipsniu).

Rugp. 9 d. antradienį, įvyko Europos LFB metinė konferencija (ją aprašome taipgi atskiru straipsneliu) ir studentų ateitininkų posėdžiai, kur jie išsirinko savo valdybą.

Lietuviškos dainos skambėjo Starnbergo ežere

Rugpiūčio 10 d., trečiadienis, skirtas poilsiui — nebuvo jokios paskaitos. Už tai po pietėj visi dalyviai padarė bendrą ekskursiją dideliu laivu aplink Starnbergo ežerą, lietuviškų dainų garsais ir klegesiu užpildydami plačius tolius. Vakare Dr. J. Vidžgiris paskaitė įdomų pranešimą „Lietuva žydų poezijoje".

Rugp. 11 d., ketvirtadienį, 10.30 val., buvo numatyta prof. A. Maceinos paskaita, tačiau, jam susirgus, paskaitą skaitė Dr. J. Grinius tema „Salomėjos Nėries patirtis bendradarbiaujant su komunistais". Vakare 9 val. įvyko linksmavakaris, kurį pravedė užpildydami savo kūryba ateitininkai studentai. Vakarą atidarė V. Bartusevičius. Programoje dalyvavo V. Bartusevičius, K. Žemaitis, A. Lingė, A. Jasaitis, kun. Br. Liubinas. Jo metu dvi mažytės mergytės Baltrušaitytės pašoko ir pasakė eilėraščių, o studentės R. Kumfertaitė, G. Dubauskaitė, R. Mariūnaitė, G. Jasevičiūtė, E. Neimanaitė, K. Šikšniūtė ir A. Rugieniūtė daugelio dainų motyvais apdainavo visus St. Savaitės dalyvius. Beveik visi linksmavakario programos dalyviai sąmojingu jumoru kritikavo St. Savaitės rengėjus, ELFB konferenciją ir paskirus dalyvius, iššaukdami daug gardaus juoko ir puikiausią nuotaiką. Po jumoristinės dalies vyko šokiai, tautiniai žaidimai ir liaudies dainos, dar daugiau sužadinę giedrią nuotaiką.

Diena tėvynei

Rugp. 12 d., penktadienis. Ši diena skirta paminėti liūdnajai Lietuvos pavergimo 20 m. sukakčiai. Rytą bažnyčioje Tėv. Dr. V. Gidžiūnas atlaikė mišias už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir pasakė pamokslą. Tam tikslui pritaikytą paskaitą 10.30 val. skaitė Dr. J. Vidžgiris tema „1940 m. įvykiai ir jų genezė", mokslininko žvilgsniu apibūdindamas visą tragiškąjį Lietuvos likimą, pradedant 1940 metais. Po pietų 16 val. J. Jurkonis skaitė savo pranešimą „Lietuvaitės filosofija rūtų daržely". 18.15 val. Valandėlė Tėvynei — bažnyčioje. Čia T. Dr. Gidžiūnas pasakė dienai pritaikytą pamokslą ir atlaikė specialias pamaldas, visiems dalyviams giedant lietuviškas giesmes. Vakare 20 val. M. Musteikio pranešimas tema „Pavergtosios Lietuvos teatruose".

Rugp. 13 d., šeštadienį, 10.30 val. Tėvo Dr. P. Brazio labai gili paskaita, sukėlusi didžiausią dėmesį — „Modernieji mokslai ir religija".

Partizano Vakaras

Rugp. 14 d., sekmadienį, Dr. J. Griniaus paskaita jaunimui „Asmenybės ugdymas šiais laikais".

Vakare speciali programa pagerbti Lietuvos partizanus — Partizano Vakaras. Jo metu scenos angoje buvo išklostyta lietuviškos tautinės vėliavos su juodu šydu ir beržo šakų kryželiu vėliavų centre. Iš šonų žali berželiai, o apačioje ant laiptų daugybė degančių žvakučių. Tokioje nuotaikoje pranešimą skaitė V. Natkus tema „Partizanas herojinėj ir realistinėj buity". Studentai A. Lingė, E. Neimanaitė, G. Dubauskaitė, A. Jasaitis ir V. Bartusevičius paskaitė partizanų poezijos, o visi dalyviai protarpiais dainavo partizanų dainas, kurias Lietuvoje šiuo laiku liaudis dainuoja partizanų žygiams ir daliai apdainuoti.

(Nukelta į 3 psl.)

VALSTYBINĖS PREMIJOS UŽ LITERATŪRĄ IR MENĄ

(E) Lietuvos Valstybinių premijų literatūros ir meno srityje komitetas paskyrė Lietuvos valstybines premijas už žymiausius literatūros ir meno kūrinius:

1. V. Žalakevičiui — režisoriui, A. Mockui — operatoriui, A. Žebriūnui — režisoriui, B. Bratkauskui — režisoriui, J. Griciui — operatoriui už sukūrimą meninių kino filmų „Adomas nori būti žmogumi" ir „Gyvieji didvyriai" — 25.000 rb.;
2. G. Jokūbonui už skulptūrą paminklui Pirčiupio aukoms — 25.000 rb.;
3. E. Balsiui už muziką baletui „Eglė žalčių karalienė" — 25.000 rb.;
4. J. Ragauskui už knygą „Ite, missa est" — 15.000 rb.;
5. B. Dvarionui už koncertą fortepionui ir orkestrui — 15.000 rb.;
6. A. Venclovai už romaną „Gimimo diena" — 15.000 rb.;
7. V. Golovčineriui — režisoriui, S. Lukackiui — dailininkui, L. Ivanovui — aktoriui, S. Lobanovui — aktoriui, I. Arkadievai — aktorei už dramos spektaklį Valstybiniame rusų dramos teatre G. Nikolajevos ir S. Radžinskio „Grumtynės žygyje" — 15.000 rb.;
8. V. Klovai — kompozitoriui, J. Gustaičiui — libreto autoriui ir spektaklio režisoriui, R. Geniušui — dirigentui, R. Songailaitei — solistei, V. Noreikai — solistui, R. Sipariui — solistui už spektaklį „Duktė" — 15.000 rb.

Memorialinis muziejus P. Višinskiui

(E) Rugpiūčio 1 d. Užvenčio Ūsnėnų kaimo pakraštyje, tuose namuose, kur gimė Povilas Višinskis, atidarytas jo vardo memorialinis muziejus. Gimęs 19 amž. pabaigoje, jis žinomas kaip publicistas. Jis yra padėjęs ateiti į lietuvių literatūrą Žemaitei, Šatrijos Raganai ir kt.

A. JONYNAS

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

(SATYRINĖ APYSAKA)

12.

Viršininkas neramiai subruzdo fotelyje, papurtė galvą. Nejaugi jis pradeda snausti? Vėl įsipylė konjako. Vėl išgėrė. Įsmeigė žvilgsnį tiesiai prieš save, į tuščią sieną.

O vis dėlto įdomu pasvarstyti, ką gero jis padarė paskutiniaisiais metais? Blogo, žinoma, nieko: nevogė, negrobstė... Na, jeigu kartais pasigerdavo ir neateidavo į darbą... Tik tiek. Bet ką gi gero? Aplinkraščius pasirašinėdavo, ūkių direktorius bardavo, ministro įsakymus vykdydavo... Tik tiek. Kažkas širdyje suvirpėdavo sukrytėdavo, kažkas prikaišiodavo, liepdavo judėti, kelti naujus sumanymus, imtis didelių planų... Bet dienos slinkdavo ir slinkdavo, maži rūpesčiai ir smulkūs popierėliai ėsdavo tas dienas ir ėsdavo... Kaip tūkstančiai musių apipuldavo Bildžių smulkios mintelės ir smulkių malonumų aistros, debesiu uždengdavo jam aukštą dangų. Bet argi žmogus negali pasilinksminti? Argi jis nenusipelnė tų kuklių malonumų, tos nedidelės linksmybės Visi aplinkui kalbėjo:

— Jonas Bildžius važiuoja iš jomarko.

O jam pačiam atrodė, kad jis tebegyvena, tebedirba vis taip pat karštai ir gal net dar karščiau, nei bet kada. Taip, dabar jis jau buvo išmokęs vertinti save ir savęs gailėtis. Dabar jis daug dažniau jausdavosi nuskriaustas, negu patenkintas, dabar jis vieno tebijojo: jį galį įžeisti, jo gali neįvertinti, iš jo gali pasijuokti. Iš jo pasijuokti?! Iš jo — Bildžiaus?! Kitados — tikru kovotoju būnant, jam tokia mintis net į galvą nebūtų atėjusi.

Na, ne... Tai tik nuovargis, tik jėgų išsekimas... Viskas praeis. Jonas Bildžius dar pasirodys jomarke, ir dar kaip pasirodys! Juk jis — Bildžius.

Viršininkas vėl sukrutėjo fotelyje, įsipylė į stiklinę likusį konjaką ir išgėrė už savo pasirodymą. Prieš akis, sienoje, pradėjo suktis šviesūs šviesūs ratai, dideli kaip saulė. Bildžius nusišypsojo ir patogiau atsilošė fotelyje. Svarbu tiktai pasilsėti.

O Algis Trinkūnas tuo metu įnirtingai ieškojo draugo puslitriui išgerti. Šen puolė, ten puolė — nėra. Vieni į kiną išėję, kiti išvažiavę. Nėra, nors tu pasiusk... Vienas gi negersi... Tada jis nutarė užsukti pas garažo sargą — seną žmogų ir seną girtuoklį. Susėdę sargo kambarėlyje, užsikąsdami raugintu agurku ir linksmomis senio istorijomis apie būtus ir nebūtus dalykus, jiedu ištuštino ne tik Bildžiaus padovanotąjį puslitrį, bet ir nemažą butelį naminės. Dabar Algis pasijuto esąs tikrai stiprus bei sveikas ir pasiryžo žygiuoti namo.

Jis dukart patikrino, ar gerai užrakintas garažas, persidėjo mašinos raktelį iš vienos kišenės į kitą ir patraukė, patyliukais, visai patyliukais niūniuodamas visų lyriškiausią dzūkų dainelę.

Eita jo, matyti, visai neilgai. Pirmajame kryžgatvyje tiesiog prieš veidą išniro milicininko kepurė ir pasigirdo griežtas balsas:

— Ko šūkauji, pilieti?

— Kaip šūkauju? —nustebo Trinkūnas. — Aš namo einu, o ne šūkauju.

— Namo? — nepatikėjo milicininkas. — Eini namo, tai eik, o ko čia bliauni?

— Eik tu nuo mano galvos, — numojo Algis, norėdamas pasileisti tiesiog per gatvę. Bet milicininkas nenuėjo. Jis sučiupo Algį už rankos ir pradėjo tempti kažkur į šalį. Į jo švilpimą atskubėjo dar vienas viešosios tvarkos saugotojas. Netrukus šaunusis Bildžiaus šoferis buvo grūste įgrūstas į mašiną. Po keliolikos minučių jis atsidūrė Antakalnyje, tokioje vietoje, į kurią mums, gerbiamas skaitytojau, duok Dieve nepakliūti.

Algį Trinkūną nurengė iki apatinių kelnaičių ir įkurdino dideliame kambaryje, su dviem eilėm švariai paklotų lovų.

— Išsimiegok, — palinkėjo jam, nurodydami lovą prie pat lango.

Namie Algis Trinkūnas būtų miegojęs kaip užmuštas, bet šviežioje vietoje miegas neėmė. Jis apžiūrėjo lovos patalynę, pasigrožėjo jos baltumu ir piktai nusijuokė.

— Palaukite...

Kambario viduryje jis buvo pastebėjęs pribėgusį vandens klanelį. Kažkas, matyti, čia visai neseniai stovėjo po geros maudyklės.

— Palaukite...

Algis pasidažė į klanelį abi kojas ir iškilmingai pervėžliojo jomis per baltutėlę patalynę.

— Štai jums, štai jums, — kalbėjo, piktai džiūgaudamas.

Bet niekas nepastebėjo Algio keršto, niekas jo nebarė, nekalbino. Pasidarė visai apmaudu. Šoferis atvirto ant lovos aukštielninkas ir visa gerkle užtraukė komandiruotėje išmoktą dainelę apie geriančius vyrus katalikus.

Dabar įstaigos darbuotojai reagavo iš karto. Subraškėjo atrakinamos durys, pasigirdo sunkių batų žingsniai.

— Ar tu nustosi kaukęs? — suriko galingas, kokių šešių pūdų svorio ir dviejų metrų aukščio pareigūnas.

— Pabučiuok tu man į... — atsikirto Trinkūnas, ketindamas dar garsiau paleisti gerklę.

Bet pareigūnui užteko ir žodinio atsakymo. Sunkūs batai skubiai nušlumpsėjo iki durų, žemas balsas kažką šūktelėjo, ir po minutėlės Algį Trinkūną sučiupo keturios stiprios rankos. Trumpos apatinės kelnaitės smukte nusmuko nuo klubų. Algis pasijuto plaukiąs oru. Keturios rankos prispaudė jį prie šlapios kėdės, kažkas panašaus į virves prikaustė šoferio rankas prie atramų. Ugnimi jo kūną nusvilino geležinis vanduo, pasipylęs iš guminio vamzdžio. Taip, tai buvo labai gaivinantis vanduo.

Pagaliau pirtis baigėsi. Algiui atrišo rankas, liepė atsistoti.

— Na, kaip dabar? Tvarkoj? — itin paslaugiai paklausė šešių pūdų ir dviejų metrų vyras.

Algis nurijo seiles.

— Tvarkoj, — atsakė taip pat maloniai ir ramiai. — Dabar jau švari. Galite bučiuoti drąsiai...

Atsipeikėjo šoferis vėl ant tos pačios kėdės, pririštomis rankomis po tuo pačiu lediniu, deginančiu vandeniu. Šį kartą to vandens srovė tvino ir tvino, ir Algiui atrodė, kad galo nebebus. Jis turėjo sukąsti dantis, kad nesigirdėtų gailaus kalenimo.

Nutraukę vandens srovę ir atrišę rankas, pareigūnai šį kartą nieko nebeklausinėjo. O ir Algiui buvo praėjęs noras kalbėtis su juokų nepripažįstančiais žmonėmis. Visgi žmogus turi kada nors pailsėti.

Tylėdamas Algis Trinkūnas nuėjo į taip netikėtai jam atitekusį kambarį ir atsigulė į tą pačią lovą, kurią neapdairiai prieš pusvalandį išniekino savo purvinomis kojomis.

Kai po dešimties minučių pareigūnai panoro patikrinti savo neramaus įnamio savijautą, Algis jau kietai miegojo.

ANGELINOS CEPELINAI

Jau senojoje biblijoje yra kalbama apie septynias riebias ir septynias liesas karves, apie septynias pilnas ir septynias tuščias varpas. Matyti, jau senovės žmonės buvo pastebėję, kad gyvenimas nemėgsta vienodumo, kad linksmos dienos dažniausiai užleidžia vietą liūdesiui, o po nelaimingų dienų ateina laimingos. Tuo įsitikino ir Jonas Bildžius, pabudęs savo giliame fotelyje. Jo nuotaika buvo žvalių žvaliausia, o visi raumenys kupini energijos ir jėgos. Mielu noru jis tuoj pat būtų sėdęs į mašiną ir išskubėjęs savo komandiruotės keliais. Bet reikėjo laukti šoferio.

Kad ir kaip vakar piktinosi Algis Trinkūnas, išgirdęs priminimą atvažiuoti lygiai septyniomis, šiandien jo nebuvo nei paskirtąją valandą, nei dešimt minučių vėliau, nei po dvidešimties minučių. Tik po pusės aštuonių ties Bildžiaus langais suburzgė „Pobeda" ir netrukus laiptuose pasigirdo pažįstami šoferio žingsniai.

Viršininkas čiupo savo portfelį ir atidarė duris.

Viršininkas ė — vbgk bvgk bgb

— Važiuojam? — paklausė jis trumpai, dėl geros nuotaikos užmiršęs net pabarti Algį už pavėlavimą.

— Oi-oi-oi, — sudejavo Trinkūnas visai neįprastu tonu. — Neišeina man važiuoti, draugas viršininke, teises praradau.

Bildžius išpūtė akis. Tokių dalykų iš savo šoferio jis jokiu būdu nelaukė.

— Tai vėl pas mergas trankeisi, žalty? — užriko jis susijaudinęs. — Sakiau, kad pražūsi, rupūže...

Vis dėlto jam pasidarė nebepatogu keikti žmogų tiesiog ant laiptų. Pakvietė Trinkūną vidun.

Čia ir visas reikalas, — mykė Algis, — kad pakliuvau be mašinos... Čia gal dar ir visa laimė...

Jis smulkiai, nieko neslėpdamas ir negražindamas išpasakojo viršininkui vakarykštę istoriją su visuomeninės tvarkos saugotojais. Bildžius pradėjo kvatotis. Jis kvatojo taip smagiai ir taip džiaugsmingai, kad jo juoku nejučiomis užsikrėtė ir pats Trinkūnas.

— Och, gerai tau, žalty, och gerai, — džiūgavo viršininkas. — Dabar galėsi pamirkčioti, och galėsi... Mirksėk, mirksėk į sveikatą... Och, gerai...

— Vos išsiprašiau šiandien, kad anksčiau išleistų, — aiškinosi sumišęs Trinkūnas. — Į komandiruotę, sakau, turiu važiuoti... Pažymėjimą rodau... O jie tik juokiasi, velniai raguoti... Išleisti — išleido, bet ir pasą ir teises pasiliko. Sako, į įstaigą atsiųsią... Kaip gi aš dabar be teisių važiuosiu?

Viršininkas vis dar džiūgavo, kvatojo, bet ir jo sielą jau užgulė praktiškas rūpestis: kaipgi važiuoti Gąsdindamas savo šoferį, tyčiodamasis iš jo, viršininkas tuo pat metu stengėsi sumesti kokį nors išsigelbėjimo planą.

Telefono abonentų knygoje jis susirado griežtosios įstaigos telefoną, paskambino jos viršininkui. Viršininkiškos, aukšto lygio derybos buvo ilgos ir sunkios. Didelio vargo ir nepaprasto iškalbingumo dėka mūsų viršininkui pavyko įtikinti aną viršininką šiais punktais:

1. Nėra jokio skirtumo, ar raštas apie šoferio Algio Trinkūno viešėjimą Vilniaus miesto išblaivinimo įstaigoje ir apie jo elgesį viešėjimo metu bus pasiųstas valdybos įstaigon paštu, ar tos valdybos viršininkas tą raštą atsiims pats asmeniškai, turėdamas atitinkamus jo asmenį ir tarnybinę padėtį įrodančius pažymėjimus;
2. Algis Trinkūnas nedelsiant įmokės 40 rublių už jam suteiktas paslaugas;
3. Algiui Trinkūnui, o tiksliau sakant, jo valdybos viršininkui, bus grąžintas pasas ir šoferio teisės, nes be šių dokumentų negalima išvykti į ypatingai svarbią tarnybinę komandiruotę, kurios jokiu būdu negalima atidėti nei vienai dienai, nei vienai valandai.

(Bus daugiau)

KRISTAUS KANČIOS VAIDINIMAI

Dr. J. Grinius (ELI)

Vokietijai ir jos pietiniam, Bavarijos, kraštui šie 1960 metai ypač reikšmingi religiniu atžvilgiu: rugpiūčio pradžioje Bavarijos sostinėj Miunchene įvyko Eucharistinis Tarptautinis kongresas, o jos Oberammergavo miestely nuo gegužės 18 d. iki rugsėjo 30 d. vyksta garsieji Kristaus kančios vaidinimai. Rugpiūčio 1 d. juos gavo pamatyti ir nemažas būrys lietuvių, susirinkusių į Eucharistinį Kongresą.

Tie vaidinimai, kurie tepasikartoja kas dešimti metai, įdomūs keleriopu atžvilgiu. Pirmiausia tuo, kad jais Oberammergavo gyventojai atlieka savo apžadus, kuriuos jų prosenoliai davė 1632 metais. Tada Bavarijoj siautė maras, kuris iš Oberammergau buvo pasigrobęs 84 aukas. Siaubo apimti gyventojai, atgailodami ir prašydami Dievą pasigailėti, pasižadėjo kas dešimti metai vaidinti Viešpaties kančią ir mirtį, jei maras liausis. Kaip miestelio kronikoj rašoma, nuo tada iš tikro maras nebepalietė nė vieno Oberammergavo gyventojo. Už maro rykštės sustabdymą šiemet miestelis ir atlieka savo apžadus jau 35-tą kartą. Jei ne apžadai, tikriausiai Kristaus kančios vaidinimai ten būtų seniai išnykę, kaip jų seniai nebėra kitur, kur jie tebuvo eiliniai religiniai vaidinimai.

Pirmaisiais dešimtmečiais Oberammergavo gyventojams savo apžadus atlikti nebuvo lengva: tada negausių gyventojų didžiuma buvo visai bemoksliai; jie neturėjo Kančios teksto, kurį vaidintojai turi atmintinai išmokti; reikėjo meninių vadovų, istorinių kostiumų ir patalpų su didele scena, jau nekalbant apie sugaištamą laiką mokymuisi ir repeticijoms. Buvo net toks laikas (XIX amž. pradžioj), kada Kančios vaidinimą miestelis atliko, neklausydamas valdžios. Bet šitą ilgametę ištikimybę beištvermę šiais laikais Oberammergau yra kaip ir atlygintas: jo vardas žinomas visame krikščionių pasaulyje; į jį suplaukia šimtai tūkstančių svečių-žiūrovų ne vien smalsumo vedamų ir duoda gyventojams pelno, nors pats miestelis nedaro jokios reklamos (jo skelbimų laikraščiuose arba ant stulpų nepamatysi). Jo vaidinimų garsą po pasaulį išnešioja žiūrovai, laikraščių korespondentai, turistinės agentūros, per kurias svečiai iš tolimų kraštų užsako bilietus. Iš anksto neužsisakęs, vietoj jų iš karto negausi. Sakysim, šiai vasarai buvo numatyta 81 vaidinimų diena. Tačiau bilietų pareikalavimas buvo toks, kad per Eucharistinį Kongresą vaidinimai vyko ir plane nenumatytomis dienomis. Iki rugsėjo 30 d. bus buvę Oberammergave apie pusę milijono žiūrovų, jų tarpe indų ir Afrikos juodukų, įvairių kraštų vyskupų ir kardinolų (Eucharistinio Kongreso proga).

Kadangi Kančios vaidinimai yra apžadai, tai šitos pareigos atlikimu bei uždučių paskirstymu rūpinasi Oberammergau bendruomenės taryba su burmistru ir klebonu priešaky. Tačiau jiems nėra abejinga jokia šeima: beveik iš kiekvienos yra vaidinimo atlikėjų, nes jais tegali būti Oberammergave gimę, o šiemet scenai reikia 1400 vaidintojų, statistų ir choristų, neišskiriant nė statistų vaikų. Tie vaikai, kurie šiemet su palmėmis rankose šaukė „Hossanna", Kristui įžengiant į Jeruzalę, po 10 metų dalyvaus arba suaugusių statistų minioj, arba gyvame paveiksle, arba chore, arba kokiame nors individualiniame žodiniame vaidmeny. Lig tol berniukas ar mergaitė gal atmintinai išmoks kai kurias Kančios teksto vietas, mėgins taip pat patekti į „aktorius" istorinių dramų ir komedijų, kurias miestelis protarpiais suvaidina, šitaip sudarydamas progos pasireikšti jauniems talentams. Bet koks vaidmuo kuriam gyventojui teks Kančios vaidinime, niekas pats negali tiksliai numatyti. Tai nusprendžia miestelio 24 garbingiausi piliečiai, kurie su burmistru ir klebonu susirenka į slaptą posėdį prieš vienerius metus iki Kančios vaidinimų ir dauguma balsų slaptai išrenka pagrindinių vaidmenų atlikėjus. Kartais dėl to nukenčia net gražūs asmeniniai pasiryžimai. Pvz., viena mergina, kuri 1950 metais vaidino Mariją Magdalietę, norėjo tą patį vaidmenį gauti ir šiemet. Todėl ji atsisakė nevienų piršlių (moteriškus vaidmenis pagal tradiciją tegali atlikti tik merginos). Bet miestelio vyresnieji jos šitam vaidmeniui nebeišrinko. Matyt, šiemet Annelizė Mayr savo išvaizda, balsu, ilgais ir gražiais plaukais (Kristaus kojoms nušluostyti) geriau tiko Marijos Magdalietės rolei. Ilgus plaukus ir barzdas turi užsiauginti visi vyriškų vaidmenų atlikėjai bei jų antrininkai, nes tradicija neleidžia jokių perukų ir grimo. Tai ne tik sutaupo išlaidų, bet leidžia vaidiloms greit pasiruošti scenai ir apsaugo nuo aktoriškos „koketerijos".

Tik vyrai, kurie dainuoja chore ir nėra Kristaus kančių tiesioginiai vaidintojai, neturi barzdų, bet nešioja ilgus plaukus, mažai kuo trumpesnius už chorisčių plaukus. Vienodi ir visų choro dalyvių drabužiai: merginos ir vyrai dėvi ilgas baltas tunikas ir ilgus melsvus apsiaustus be rankovių. Iš toliau net sunku atskirti vyrą nuo merginos. Bet šitoks 48 asmenų choras, išsirikiavęs viena liniją priešsceny, palieka labai vieningą ir taurų įspūdį. Šitas choras yra viena gražiausių sudedamųjų dalių Oberammergavo vaidinimuose. Jo giedamų giesmių, kurias lydi 60 asmenų orkestras, muzikinė kompozicija nėra labai originali. Ji klasiška (Haydno ir Mozarto stiliuje), bet joj kartais lyg pasigirsta vokiečių bažnyčiose giedamų giesmių motyvai. Bet liaudiniam mėgėjų vaidinimui sudėtingesnė ir ekspresingesnė muzika gal nė netiktų. Kokia yra, ji paprasta ir nuoširdi, maldingai atliekama tobulai susigiedojusio gerų balsų choro, sudaro malonų lengvą meditacijos įspūdį. Stebiesi, kad giesmių darnumas bei rimtis nesumenkėja net tada, kai atvirame priešsceny ant choristų pradeda lyti lietus.

To puikaus choro giesmės aprėmina visą Kristaus kančios vaidinimą ir įvesdina į visus 16 veiksmų. Nusižeminimo bei garbinimo žodžiais ir melodijomis giesmės suriša veiksmus su gyvaisiais paveikslais, paimtais iš Sen. Testamento, bet prasme susijusiais su Kristaus kančios epizodais. Sakysim, prieš Paskutinę Vakarienę rodomas gyvasis paveikslas: „Izraelitai dykumoj maitinasi manna ir vynuogėmis iš Kanahano žemės", o choras gieda: „Dykumos stebuklo vaizdas nurodo į Naujosios sandaros valgį... Geras, geras Viešpats, kurs alkstančią tautą maitina stebuklingai Naujuoju Valgiu".

Šitokie ar panašūs choro komentarai prie gyvųjų paveikslų gali atrodyti nereikalingi tokiam svečiui, kuris Kristaus kančios vaidinime norėtų tik religinio teatro veiksmų be statinių paveikslų, kurių nevienas atrodo imituojąs kai kurių tapytojų paveikslus. Bet oberammergaviečiai skubančio žiūrovo nepaiso. Gyvaisiais paveikslais, juos pradedančiomis ir lydinčiomis giesmėmis bei veiksminėmis scenomis jie atlieka sudėtingą religinį mąstymą ir drauge kviečia žiūrovus melstis bei mąstyti. Ne estetiniam smalsumui tenkinti jie yra gavę Miuncheno arkivyskupo bažnytinį mokymo įgaliojimą. Be abejo, gyvųjų paveikslų praleidimas gerokai sutrumpintų visą vaidinimą ir labai palengvintų technikinius scenos darbus. Bet ar nebūtų nusižengta pamaldumo tradicijai ir apžadams, kurie įpareigoja visus miestelio gyventojus? Gyvieji paveikslai ir masinės scenos kaip tie suteikia progą tiems, kurie individualiems vaidmenims per silpni.

O individualių vaidmenų atlikėjų uždavinys tikrai nelengvas. Jau nekalbant apie tai, kad jie turi puikiai atmintinai mokėti tekstą, jie turi turėti gerą tarseną ir stiprų balsą, kad šis pasiektų milžiniškos halės paskutiniąsias eiles, prieš tai nugalėjęs priešscenio tarpą, kuris dalį garso paleidžia į atviro dangaus erdvę. Sakysim, teks tas iš Kristaus nevieną kartą reikalauja kalbėti tyliai arba pusbalsiu, bet vaidintojas visada kalba garsiai, kad visi jį girdėtų. Dėl šitų aplinkybių atsisakymas balso moduliacijos sumonotonina ir Jėzaus asmenį, nors jo vaidintojo balsas maloniai skardus. Dėl reikalavimo garsiai kalbėti beveik nenukenčia tokie vaidmens, kaip Judo, Piloto, Kaipo ir kitų. Tiesa, šie nereikalauja tebulybės, ir jų vaidmens trumpesni.

Visa, ką Evangelijos pasakoja apie Kristaus kančią, Oberammergavo autoriai stengiasi rodyti veiksmu ar vaizdu. Bet tai kartais priveda prie sunkiai pakeliamų scenų bei natūralizmo, nors režisorius jį ir švelnina (pvz., nukryžiuotųjų latrų kaulų laužymas po Kristaus mirties ant kryžiaus). Daugiau nutolimo nuo Evangelijų yra tose scenose, kur Kristus nedalyvauja, ypač kur vaizduojami Jėzaus priešai (Rabinų suokalbis Judui tarpininkaujant). Tačiau šitos grynai žmogiškos scenos, per daug pabrėžiančios Jėzaus priešų blogą valią, fanatizmą, veidmainystę, žiaurumą, atrodo per ilgos ir silpnokos, kol jose pasirodo Judas su savo žmogiškais abejojimais. Šio apaštalo sąžinės graužimo scena yra viena stipriausių. Tą ilgoką monologą H. Schwaighofer taip puikiai suvaidina, kad nesinori tikėti, jog jį atlieka ne profesionalas. Bet, kai per pietų pertrauką Judą buvai pastebėjęs kasdieniniais bavariško kaimiečio drabužiais, tiki ir stebiesi jo vaidyba. Neabejotiną talentą taip pat atskleidžia apaštalo Petro, Piloto, Kaifo vaidmenų atlikėjai. Mažiau galimybių turi pasireikšti merginos, vaizduojančios Mariją, Mariją Magdalietę, Mortą, Veroniką. Scenos su jomis nuskamba švelniu, graudžiu, bet santūriu lyrizmu.

Stipriausio įspūdžio vaidinime pasiekia masinės scenos: Jėzaus iškilmingas įžengimas į Jeruzalę ir epizodas prie Piloto palocių, kai rabinų suagituota žydų minia reikalauja nukryžiuoti Jėzų ir paleisti Barabą. Šitais epizodais, kuriuose dalyvauja kelių šimtų žmonių minia, vaidinimas pakyla iki didelių meniškų aukštumų, kokių retai tepavyksta pasiekti pirmaeilių teatrų geriems režisoriams. Tai nuopelnas gabaus G.J. Lango, kuris Oberammergavo Kančios vaidinimams vadovauja jau 38 metus ir, matyt, gerai yra apgalvojęs kiekvieną detalę. Šitam G.J. Langui, iš kurio, sakoma, yra mokęsis net Cecil B. de Mille, taip nuostabiai puikiai pavyksta sutvarkyti statistų minią į darnią spalvingą vienybę, taip sklandžiai judančią, gestikuliuojančią ir šaukiančią (neišskiriant nė vaikų), kad negalima pastebėti jokios atsitiktinės improvizacijos momentų, netarnaujančių prasmingai visumai. Tai režisoriaus G.J. Lango ir viso miestelio kruopštaus darbo vaisius. Vien dėl minios epizodo prie Piloto palocių verta nuvažiuoti į Oberammergavą kiekvienam scenos meno mėgėjui, nors jis būtų ir netikintis. Tuo tarpu tikinčiam šis epizodas su šauksmais „nukryžiuok!" dar atskleidžia tokią žmonių fanatišką aklybę bei žiaurybę, kad jis padeda suprasti ir šių dienų Jėzaus priešų piktybes.

Šitas ir kai kurie kiti epizodai bei choro giesmės Oberammergave leidžia užmiršti ilgo sėdėjimo nuovargį, nes Kristaus kančios vaidinimas daugiau kaip 7 valandas, į kurias neįskaitoma dviejų valandų pietų pertrauka. Oberammergavo vaidinimai tikrai yra vienintelis tokio masto ir tokios rūšies Kristaus kančios vaizdavimas, kilęs iš vargingo kaimelio gilaus tikėjimo ir per pusketvirto šimto metų ištikimybės išvystytas į pasaulinio garso apraišką.

VII-JI STUDIJŲ SAVAITĖ

(Atkelta iš 2 psl.)

Ateitininkų Įžodis

Rupiūčio 15 d. paskutinioji St. Savaitės diena. Priešpiet ELFB tęsė ir baigė savo konferenciją.

15.30 val. įvyko St. Savaitės baigiamasis dviejų dalių posėdis, kuriam pirmininkavo Dr. V. Šmulkštys. Pakvietus garbės prezidiumą (kun. Br. Liubiną, Dr. J. Grinių, Tėv. Dr. V. Gidžiūną, Tėv. Dr. J. Vaišnorą, M. Musteikį ir Dr. K.J. Čeginską), pradedama pirmoji dalis — Įžodis. Į salę įnešama studentų ateitininkų vėliava. Studentui A. Jasaičiui perskaičius atitinkamą protokolą, 7 studentai ateitininkai atlieka įžodį. Priesaiką priima stud. ateitininkų Dvasios vadas kun. Br. Liubinas, ateitininkų ženklelius prisega Ateitininkų Federacijos Tarybos narys Dr. J. Grinius. Sugiedojus Ateitininkų himną, pasveikinimo žodį taria Tėv. Dr. V. Gidžiūnas, ir tuo I-ji dalis baigiama.

Savaitės uždarymas

II-sios dalies pradžioje Dr. J. Grinius pristatė uždarymo programoje dalyvaujantį svetį — Pabėgėlių Katalikų Jaunimo Komisijos asistentą V. Dodič, o jam pačiam pranvūzų kalba apibūdino visą šią St. Savaitę, truputį supažindindamas ir apskritai su lietuviais ir Lietuva. V. Dodič atsakė vokiečių kalba, išreikšdamas nusistebėjimą tokia nepaprasta Studijų Savaite ir tokia iškilminga užbaiga, drauge visus pasveikindamas ir pažadėdamas galimą paramą.

Mokytoja I. Dalevičiūtė kalbėjo pirmą kartą St. Savaitėje dalyvavusių vardu, išreikšdama pasigėrėjimą savaitės turiningumu, lietuviška dvasia bei draugiškumu ir prašydama ateityje į tokias studijų savaites kviesti kuo daugiau jaunimo, nes tai būtų viena iš geriausių priemonių sulaikyti jam nuo nutautėjimo, supažindinti su lietuviška dvasia ir su pačia Lietuva ir jos rūpesčiais.

Nuolatinis St. Savaičių dalyvis kun. Dr. J. Vaišnora iškėlė st. savaitės kaip nepaprastai reikšmingą faktorių lietuvių tarpusavio bendravimui bei tautiniam atsigaivinimui, kartu išreikšdamas pageidavimą, kad paskaitininkais būtų kviečiami daugiau nauji žmonės.

Stud. V. Bartusevičius ir M. Musteikis išreiškė padėką, kad buvo sudaryta patogios sąlygos dalyvauti dideliam būriui jaunimo bei būti savaitės rengėjais ir ateitininkams, ir kt.

Pabaigos žodį tarė ELFB V-bos pirmininkas Dr. K.J. Čeginskas, padėkodamas visiems prisidėjusiems prie šios savaitės išpildymo, kartu išreikšdamas padėką ir visiems dalyviams, savo aktyviu dalyvavimu ir giedria lietuviška nuotaika šią savaitę padariusiems ypatingai vertą ir prasmingą. Pabaigoje perskaito šioje St. Savaitėje ir konferencijoje ELFB priimtas rezoliucijas ir sugiedamas Tautos himnas.

Kiti Savaitės įvykiai

Kiekvieną dieną ryte 8.15 val. T. Dr. V. Gidžiūnas savaitės dalyviams atnašavo šv. mišias ir sakė pamokslus.

Dienos metu, laisvu nuo programos laiku, dalyviai, mažomis grupėmis susiskirstę, irklavo laiveliais Starnbergo ežere, maudėsi, šnekučiavosi, vaikščiojo ir ilsėjosi šlamančių paežerės medžių prieglobstyje. Vakarais posėdžių salėse dažnai vyko šokiai, skambėjo dainos ir jaunimo klegesys. Paskutinį vakarą buvo suruoštas jaukus pobūvis prie bendro stalo.

Dalyvavo viso 80 žmonių, jų tarpe nuolatinių 60, iš šių kraštų: Anglijos, Italijos, JAV, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos ir V. Vokietijos. Didesnė dalis — jaunimas, kurių per 20 studentai. Visi gyveno beveik viename dideliame viešbutyje, valgė prie bendrų stalų, o dalyvaudami nuolatos programoje ir visur bendraudami, tiek tarpusavy susigyveno, kad dar labiau, kaip iki šiol, pasijuto esą viena puikiai sugyvenanti lietuviška šeima. Ir atsisveikinti, išsiskiriant, išsiskirstant į visus kraštus, visiems buvo tikrai sunku ir graudu, tik dažnai girdėti žodžiai, kad kitąmet juk vėl susitiksime, guodė ir džiugino.

Tai buvo viena iš geriausiai pavykusių studijų savaičių tiek dalyvių skaičiumi, tiek saikingu programos paskirstymu ir pravedimu, tiek ir giedria nuotaika.

M. Musteikis (ELI)

Bičių ūkis

(E) Vilniaus radijas atkreipė dėmesį į tai, jog mažai susirūpinimo rodoma kolchozuose ir sovchozuose bitininkystės vystymui. Pvz., Alytaus rajone yra 38 kolchozai, o bites laiko tik 11 kolchozų, kuriuose iš viso tėra vos 190 bičių šeimų. Jurbarko rajone iš 24 kolchozų bites laiko tik 7 kolchozai, kurių vienam bitynui tenka tik 7 šeimos. Ne geriau su bitėmis ir Kapsuko rajone. Panašiai yra ir Prienuose, kuriuose kolchozų yra 28, o bitynų tik du. Tolygūs Prienams yra Ramygalos ir Šilutės rajonai. Šilalės rajone dar blogiau: iš 24 kolchozų tik vienas turi 5 bičių šeimas. Apsileidę bitininkystėje ir sovchozai. Juose bitės blogai prižiūrimos, pasenę, prakiurę aviliai, nėra būtiniausio inventoriaus. Sovchozuose nėra kam bites prižiūrėti, nes nesutvarkytas atlyginimas už bitininkų darbą. Tuo tarpu pas paskirus kolchozininkus, darbininkus ir tarnautojus bičių šeimos, palyginti, sparčiai auga ir yra produktyvios. Bitininkai mėgėjai jas labai vertina ir gerai prižiūri. Žemės ūkio ministerija organizuoja rajonuose bitininkų kursus, tačiau dauguma kolchozų ir tarybinių ūkių į kursus visai nesiunčia bitininkų. Kolchozai, kurie rūpinasi bitininkyste, gavo gerų pajamų. Pvz., Šiaulių rajono „Raudonosios vėliavos" kolchoze praeitais metais iš 40 bičių šeimų gauta 40 tūkst. rb. pajamų. Kiekviena bičių šeima davė po 45 kg medaus. Pajamų iš kiekvienos bičių šeimos gauta po 1.030 rb. Taigi vienos bičių šeimos pajamos yra artimos iš vidutinės karvės gaunamoms pajamoms.

„Uniformiškumas" moterų drabužiuose

(E) A. Novikova Vilniaus „Tiesoje" nusiskundžia, kad krautuvėse parduodami moteriški drabužiai yra „uniformiški", tai reiškia, kad šimtai moterų turi dėvėti tokį patį paltą, palaidinę arba suknelę. Nėra įvairumo moterų drabužiuose. Taip pat ji nusiskundžia, kad nė vienoje Vilniaus miesto gatavų drabužių parduotuvėje nėra 46 numerio suknelių, visi drabužiai tik 50 numerio. Straipsnelio autorė rašo: „Argi maža smulkaus sudėjimo moterų, kad fabrikai atsisako joms siūti?"

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

REVIZORIUS DINGO... KRŪMUOSE

Kai nutilo paskutinieji aplodismentai kaimo saviveiklininkams, parodžiusiems Gogolio „Revizorių", žiūrovai dar ilgai nuo širdžiai juokėsi.

— Na, ir švariai tas revizorius visus apmovė, — kvatojo Šiaulių rajono Gruzdžių ryšių skyriaus viršininkas Godelis ir jo kolegė Narbutaitė iš kaimyninio Šakynos pašto.

Šluostydama nuo juoko ištryškusią ašarą, Narbutaitė pridėjo:

— Jau kad apmovė, tai net žmogui nėra kaip pasakyti.

Mes neskirtume tiek daug dėmesio šiems ryšininkų pasisakymams, jei šiomis dienomis jie nebūtų vėl susitikę, tik jau ne kaip žiūrovai, o kaip dalyviai tragikomedijoje, panašioje į „Revizorių".

...Liepos 26 dienos pavakary ties Šakynos paštu sustojo automobilis. Skyriaus viršininkė Narbutaitė skubiai nupūtė dulkes nuo stalo ir sužiuro, kas čia teikėsi atvykti. Tuo tarpu prasivėrė mašinos durys, ir pro jas visa didybe išlipo orios laikysenos džentelmenas su portfeliu rankoje. Jam įžengus į paštą, į visas puses pasklido stipraus odekolono kvapas.

— Sveika, drauge Narbutaite, — kreipėsi atvykėlis, — būkime pažįstami. Aš —revizorius.

Ką gi, jei jau revizorius, tai revizorius, ir viršininkė paprašė sėstis. O šis išdidžiai kyštelėjo komandiruotę Jono Sakalausko vardu ir pridėjo, kad važiuojąs tiesiai į Vilniaus.

Revizorius pradėjo darbą... Tik keista, kad jis labiausiai domėjosi kasa. Radęs 3 procentų obligacijų už pustrečio tūkstančio rublių, priekaištingai burbtelėjo:

— Kodėl tiek mažai?

— Pardavėme, — atsakė viršininkė. — Netrukus laimėjimų tiražas, tai kolūkiečiai labai perka...

— Negerai, — burbtelėjo revizorius. — O pinigus turite grynais, ar įnešėte į banką?

— Aišku, kad banke.

— Blogai, — vėl burba revizorius. —Tai kaip aš čia dabar jus patikrinsiu, jei vietoje pinigų kažkokie popieriai?

Paskui jis sėdo prie stalo, nutaisė karingą šypseną ir surašė aktą, kad toks ir toks iš Šakynos ryšių skyriaus paėmė piniginių vertybių už 3.436 rb.

Pinigai ir obligacijos pasislėpė revizoriaus portfelyje.

— Važiuosime kartu, — Narbutaitei pasakė revizorius.

„Pobieda" pamažu nėrė Gruzdžių link ir vėl sustojo prie ryšių skyriaus. Jo viršininkas Godelis nė nežvilgtelėjo į revizoriaus komandiruotę ir plačiai atvėrė seifo duris. Revizorius čia irgi pasielgė lygiai taip pat, kaip ir Šakynoje. Kai „Pobieda" su abiem ryšių skyrių viršininkais — Narbutaite ir Godeliu —pajudėjo Šiaulių link, revizoriaus portfelyje gulėjo vertybių už 7.210 rublių.

Neprivažiavus Kužių, revizorius paprašė šoferį, kad sustotų ties miškeliu. Nepatikėdamas piniginių dokumentų pašto darbuotojams, jis portfelį pasiėmė su savimi ir nuėjo į miškelį.

Laukia ryšininkai mašinoje pusę valandos, valandą, o revizoriaus kaip nėra, ta nėra.

O gal jis pėsčias į Šiaulius nuėjo? —pradėjo samprotauti Narbutaitė. — Juk sakėsi, kad labai mėgstąs gamtą.

Bet Godelis rimtai suabejojo revizoriaus turistiniais polinkiais. Jis jau ne juokais pasakė savo kolegei:

— Ar tik nebus tas revizorius panašus į aną, kur scenoje matėme?!

Dabar jau abu šaltas prakaitas išmušė. Jie tuoj pat atpylė į Kužius, puolė prie telefono, ir jis vienu laiku suskambėjo rajono kontoros viršininko Šuopio ir centrinės taupomosios kasos vedėjos Sierovos kabinetuose.

— Revizorius iš Vilniaus?

— Pinigus atidavėte?

— Krūmuose dingo?

Ir sužinojo šaunūs Šakynos ir Gruzdžių paštininkai, kad krūmuose dingo sukčius, sugebėjęs juos labai lengvai apmauti...

Alf. Šidlauskas

PATIKRINKITE SAVO ŽODYNĄ

NR. 7

A	D	N	B
A	I	S	L

Iš išmėtytųjų raidžių brėžinyje sudarykite vieną žodį, į kurį įeitų visos duotosios raidės.

Tai pirmoji žaidimo — proto mankštos dalis.

Dabar, turėdami pagrindinį žodį, pasistenkite surasti visą krūvą naujų žodžių. Raidžių skaičius naujuose žodžiuose nėra nustatytas — gali būti dvi, trys ir t.t., bet jos visos privalo būti paimtos iš pagrindinio žodžio. Pvz., LIETUVIS (pagrindinis žodis) = lietus, vis, tu, lies, leis ir t.t.

Sudarytųjų žodžių linksniuoti ar asmenuoti neleidžiama, kaip: kirvis, kirvio, kirviui ir p. (t.y., jeigu turime „kirvis", tai jau negali būti „kirvio"). Kiekvienas žodis privalo turėti atskirą reikšmę: pvz., kirvis, kirtis, kirtimas ir t.t.

Įvairūs vietovardžių ir asmenų vardai neįeina į galvosūkio sprendimus.

Teisingai ir daugiausia sudariusiam žodžių bus skiriama premija — 90 proc. visos sumos, kurią sudės žaidimo dalyviai, prisiųsdami kartu su sprendimu po 1 šil. P.O. arba pašto ženklais.

Galvosūkio sprendimai turi būti pasiųsti **ne vėliau kaip per 14 dienų.** Rezultatai bus skelbiami kas antrą savaitę.

Siųskite šiuo adresu:

GALVOSŪKIS
NIDA PRESS
3, Southern Row, London, W.10

GALVOSŪKIO NR. 5 LAIMĖTOJAS

Premiją (3 šil.) laimėjo p. Norvaišas iš Buxtono. Antroj vietoj liko p. Gumauskas (Švedija) ir trečioj p. Petrauskas (Londonas).

P.Norvaišo sprendimas: PRAGARAS = agraras, agaras, apsarga, apars, aras, ar, arpas, ars, garas, grasa, para, pas, pasaga, paars, praras, ragas, rasa, ras, saga, spraga, praars.

Pamažu į galvosūkio sprendimus įsijungia ir mūsų jaunieji. Štai G. Kukanauskas, Saleziečių gimnazijos mokinys, atsiuntė gražią krūvą žodžių, o mūsų jaunoji panelė Danguolė Juškaitė iš Bradfordo, atrodo, Galvosūkio Nr. 6 sprendime yra laimėjusi net I-ją premiją.

Europos Lietuvių Kronika

MŪSŲ RĖMĖJAI

Atsilygindami už knygas, „Rinktines“ ir kai kas dar už kalendorių, prisiuntė spaudos darbui paremti daugiau negu reikia: P. Ivanauskas 10.6 šil., K. Kamarauskas 5 šil., S. Jezerskis 6 šil., B. Navaslauskas, R. Gustainis ir M. Valikonis po 2.6 šil., J. Kabdinskas 2 šil., J. Venskūnas 1.6 šil.

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Pereitą savaitę Lietuvių Namų Bendrovės Valdyba paruošė ir išsiuntinėjo „Europos Lietuvio“ skaitytojams ir DBLS skyrių valdyboms paskolos vajaus detales ir kvietimus prisidėti prie šio vajaus. Pirmieji vajaus talkininkai jau spėjo į šį kvietimą atsiliepti, prisiųsdami pasižadėjimus suteikti Bendrovei paskolas Lietuvių Namų nuosavybės išpirkimo trumpalaikei skolai atmokėti. Vajaus pranešimas dedamas atskira žinia.

* * *

DBLS ir Lietuvių Namų Bendrovės vadovybės buvo gavusios žinių, kad buvęs B-vės valdytojas M. Bajorinas išsiuntinėjo asmenišką aplinkraštį Lietuvių Namų B-vės akcininkams, tačiau nė vienas vadovybės narių to aplinkraščio negavo. Praeitą savaitę vienas to aplinkraščio egzempliorius pagaliau pateko ir į Centrą. Tenka pastebėti, kad buvęs valdytojas savo aplinkrašty naudoja tokį patį stilių ir tokias pačias priemones, kurios per paskutinius keleris metus tapo visiems gerai žinomos ir privedė prie esamosios padėties. Faktai, kuriais jis bando teisinti trūkumus, neatitinka tiesos. Tokio aplinkraščio leidimas šiuo metu, kada vedamas paskolų vajus, sąmoningai siekia Bendrovės vadovybės pastangoms pakenkti. Bendrovės vadovybė tačiau tiki, jog mūsų visuomenė yra pakankamai informuota ir susipratusi, kad atskirtų geras intencijas nuo blogų, ir neleis toms blogosioms intencijoms sukliudyti vieno svarbiausiųjų vajų Anglijos lietuvių visuomenės reikalui.

* * *

Vykstant vajui ir skyriuose diskutuojant įvairius su Bendrove susijusius klausimus, gana dažnai kyla paklausimai apie Bendrovės akcijų atmokėjimą. Nemaža dalis žmonių vis dar, atrodo, yra įsitikinę, kad Bendrovė gautus už akcijas pinigus turėtų akcininkams grąžinti.

Bendrovių įstatymas (Companies Act, 1948), pagal kurį ir mūsų Bendrovė yra registruota, draudžia Bendrovėms savo akcijas išpirkti. Taigi akcininkas savo įnašą gali atgauti tik tuomet, jei jis atrastų savo akcijoms pirkėją ir jam akcijas perleistų su Bendrovės vadovybės žinia. Taip pat akcininkai savo įnašus atgautų ir tuomet, jei Bendrovė būtų likviduota ir visas jos turtas parduotas. Abejotina, ar mūsų tarpe atsirastų nors vienas, kuris norėtų likviduoti Bendrovę, kad atgautų savo akcijų pinigus.

Vykstant vajui, kviečiame visus geros valios tautiečius rimtai pasvarsyti, ar galite suteikti Bendrovei paskolą, ir neatidėliojant užpildyti atkarpėles, kurios yra visiems išsiuntinėtos.

* * *

DBLS Valdybos narys ir Lietuvių Namų B-vės direktorius V. Strimas dalyvavo Bradfordo DBLS Skyriaus narių ir akcininkų susirinkime.

* * *

PIRMIEJI ATSILIEPIMAI Į PASKOLOS VAJŲ

Vos paskelbus paskolos vajų, LNB-vės Valdyba jau yra gavusi pirmuosius atsiliepimus. Paskolą suteikti yra pasižadėję šie asmenys: J. Dubickas nuo 100 iki 1000 sv., K. Mažylis — 200 sv., P. Bulaitis — 100 sv., S. Kuzminskas — 100 sv., K. Makūnas — 100 sv., T. Vidugiris — 500 sv., V. Ignaitis — 100 sv., S.P. Nenortai — 200 sv., B. Narbutis — 100 sv., asmuo prašąs pavardės neskelbti — 100 sv. ir A. Pranskūnas — 100 sv.

MIRĖ ONA GIRIŪNIENĖ

Rugsėjo 4 d., sekmadienį, mirė Ona Giriūnienė, eilę metų išgyvenusi Lietuvių Namuose Londone.

Tai buvo moteris, kuriai ypač rūpėjo šalpos darbas.

Kilusi buvo iš Žemaitkiemio.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Londono lietuviškų organizacijų susitarimu rugsėjo 10 d. Parapijos salėje ruošiamas Tautos Šventės minėjimas.

Programoje: Lietuvos Pasiuntinybės Patarėjo V. Balicko žodis ir meninė dalis, kurią išpildys solistai B. Valterienė, J. Černis ir choras.

Pradžia 7.30 val. vakaro.

Maloniai prašome gausiai atsilankyti.

LONDONO ŠEŠTADIENIO MOKYKLOS TĖVŲ ŽINIAI

Visi vaikučiai, kurie šoka tautinius šokius, turi būti atvesti į Parapijos salę rugsėjo 10 d., 2 val. p.p., pasirengti televizijos pasirodymui.

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ

Šį sekmadienį Lietuvių bažnyčioje Tautos Šventės proga bus laikomos iškilmingos Šv. Mišios už Lietuvą 11 val. Visi londoniečiai kviečiami dalyvauti.

KUN. P. DAUKNIO, MIC. IŠLEISTUVĖS

Rugsėjo 25 d. (sekmadienį), 1 val. p.p., tuojau po pamaldų, rengiamos išleistuvės kun. P. Daukniui, Parapijos salėje, 345A, Victoria Park Rd., E.9. Užsirašyti klebonijoje arba pas komiteto narius. Mokestis 10 šilingų.

CORBY

TAUTOS ŠVENTĖ

Pereitą sekmadienį Corby kolonija iškilmingai minėjo Tautos Šventę. Pasitaikė gražus saulėtas oras, tad ir svečių suvažiavo nemaža. Lietuviškas pamaldas palydėjome giesmėmis, o meldžiant Tėvynei Aukščiausiojo palaimos, prie Šv. Komunijos ėjo būriai tikinčiųjų.

Po pietų salėje vyko DBLS sk. suruoštasis minėjimas. Čia gyvųjų gėlių rėmuose švietė Lietuvos Vytis, kurį meniškai išsiuvinėjo B. Černiauskienė. Skyriaus pirmininkas F. Pumputis savo įžanginiu žodžiu priminė Šventės reikšmę, o tylos minute buvo pagerbti per šimtmečius žuvusieji už Tautos Laisvę. Kolonijos kapelionas kun. P. Dauknys savo paskaitoje pasakojo nenutrūkstamus Laisvės kovų žygius ir gilią lietuvių kūrybinę jėgą. Eilėraščius deklamavo kolonijos jaunieji: L. Černiauskas, R. Gervelis, E. Pumputytė ir Černiauskaitė. Sekė jauki arbatėlė, grojant lietuviškoms plokštelėms. Buvo ir loterija. Išvykstančiam kapelionui DBLS sk. kolonijos vardu įteikė tą puikųjį Lietuvos herbą, puošusį minėjimą.

Svečių tarpe buvo DBLS Ketteringo sk. pirmininkas A. Kirkelionis su visa šeima ir su savo skyriaus nariais, buvo svečių iš Leicesterio, o taip pat ir anglų draugų.

Miela priminti, kad corbiečiai nepraleidžia jokios didesnės šventės nesuruošę minėjimų, nesukvietę svečių. Neveltui tad Corby kolonija sudaro vieną jaukią, lietuvišką šeimą! **Svečias**

MANSFIELDAS

ŠOKIŲ VAKARAS

DBLS Mansfieldo skyr. rugsėjo 17 d. ruošia Viktorijos Hotelio patalpose šokių vakarą. Grieš pabaltiečių orkestras. Be to, veiks gausinga loterija ir bufetas. Salė šalia autobuso Nr. 62 sustojimo vietos. Pradžia 7 val. vakaro.

Apylinkėje gyvenantieji lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

WOLVERHAMPTONAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 10 d., šeštadienį, Wolverhamptone įvyks Tautos Šventės minėjimas.

Programoje:

2.30 val. krepšinio turnyras tarp lietuvių komandų dėl „Laisvės“ taurės.

Po to 7 val. vakare puošnioje Molineux Hotel salėje įvyks minėjimas.

Šokiams po programos gros džiazas.

Veiks loterija ir bufetas su alum ir užkandžiais.

Visus mielai kviečiame.

Sporto Klubo Valdyba

ROCHDALE

SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 10 d., 6 val., Ukrainiečių Klube, Molesworth St., šaukiamas DBLS Rochdale Skyriaus narių ir Namų Bvės akcininkų susirinkimas. **Skyriaus Valdyba**

PADĖKA

Draugišką ačiū reiškiu LVS-gos Ramovės pirm. p. K. Murauskui ir kitiems ramovėnams bei tautiečiams už suteiktą man finansinę pagalbą.

Dar kartą tariu brolišką ačiū.

K. Pažėra

DERBY

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 10 d., 6 val. vakaro, Sk. Klubo patalpose DBLS Derby Skyrius rengia iškilmingą Rugsėjo 8-sios

MINĖJIMĄ.

Programoje oficialioji dalis, be to, meninė dalis su dainelėmis ir deklamacijomis.

Kviečiame visus vietos bei apylinkės tautiečius. **Sk. Valdyba**

SPORTAS

Viltis dalyvavo krepšinio turnyre, ir po blogos pradžios pagerino žaidimą ir baigė puikiai supliekdama Goodyear komandą.

Už Viltį žaidė Kelmistraitis, V. Karnilavičius, J. Snabaitis, B. Viliūnas, A. Kietavičius ir L. ir S. broliai Lawrencai.

„LAISVĖS“ TAURĖS TURNYRAS

Rugsėjo 10 d., 2.30 val. p.p. Springfield mokykloje, Springfield Rd., Wolverhamptone įvyks „Laisvės“ taurės turnyras.

Turnyre dalyvaus net 4 lietuvių komandos: Bradfordo Šarūnas, Londono Tauras, Mančesterio Kovas ir Wolverhamptono Viltis.

Visus lietuvius iš toli ir arti kviečiame atsilankyti.

KALĖDIENEI BRONZOS MEDALIS

Pasaulinėje Sporto Olimpiadoje, kuri šiuo metu vyksta Romoj, Birutė Kalėdienė, numetusi ietį 53,45 m., laimėjo bronzos medalį. Toje pat sporto šakoje latvė Ozolinš laimėjo aukso medalį. Abu laimėjimai įskaitomi į Pabaltijo krašto pavergėjos — Sov. Sąjungos sąskaitą.

VOKIETIJA

SIELOVADA DĖKOJA

Vokietijos lietuvių katalikų vaikų vasaros stovykla gavo aukų iš Europos lietuvių:

Didž. Britanijoj — 15 sv. kun. J. Gutauskas, 5 sv. — J. Šėma, 10 dol. — J. Sarafinaitė, DM 20 — J. Bakaitis, DM 10 — Martynas Vereika, 1 sv. — L. Nemeika.

Olandijoj—DM 50 — R. Kvedaravičiūtė.

Vokietijoj — DM 115 — 8593 LS kuopa per kpt. Venckų, Kaiserslautern; DM 110 — 4204 LS kuopa per kpt. Matulaitį, Uhlerborn; DM 104.38 — 2040 LS kuopa per kpt. Dauknį, Muenster; DM 97.20 — 8591 LS kuopa per kpt. Valiūną, Schwetzingen, DM 70.50 — 4203 LS kuopa per kpt. Petkūną, Miesau; DM 20 — S. Antanaitis, Huettenefld; po DM 10 — P. Kirkilionis, Niedersimten ir L.Z., Koeln.

Viso gauta: angl. sv. 21, am. dol. 10 ir vokiškų markių 617.08. Be to, PLB Vokietijos Kr. Valdyba atsisakė imti anksčiau reikalautą mokestį už panaudojimą Vasario 16 Gimnazijos patalpų vasaros stovyklai.

Nuoširdžiai dėkodamas visiems geraširdžiams aukotojams, liekuosi su malda širdyje už geradarius.

Tėv. Alfonsas Bernatonis
Sielovados Direktorius

NAUJAI GAUTA!

V. Ramonas — Miglotas rytas —14 šil. 8 p.
A. Maceina — Didžioji Padėjėja — 20 šil.
V. Alantas — Tarp dviejų gyvenimų — 33 šil.
M. Vaitkus Keturi Ganytojai — 14 š. 8 d.
Šventas Dieve — maldaknygė — 25 šil. 8 d.
A. Gustaitis — Algis Trakys ir taksiukas Šleivys — vaikams — 14 šil. 8 d.
Alšėnas — Maži žodžiai/Dideli darbai — 11šil. ir 7 šil. 4 d.
„Žalgirio mūšis“ (paveikslas) — 5 šil.
Sibire ranka parašyta maldaknygė lietuviškai, įrišta — 7 šil. 4 d., angliškai - lietuviškai — 3 šil. 9 d.
Ilgo grojimo plokštelės „Dainos iš Lietuvos“ — 43 šil. 6 d. „Per Lietuvą“ — 45š.

Rašyti:
DAINORA, 49. Thornton Ave, London, W.4

Lietuvos Lurdas

Rugsėjo Aštuntoji — mūsų Tautos Šventės diena, yra kartu ir Švenč. Marijos Gimimo šventė, kuri jau iš seno buvo švenčiama mūsų Tėvynėje, ypač Šiluvoje, kur tuo metu per 8 dienas vykdavo metinės religinės iškilmės Dievo Motinos garbei. Šiluva — tai Lietuvos Lurdas, kur apsireiškusi Dievo Motina, kur stebuklais pagarsėjęs Švenč. Marijos paveikslas, kur visos Lietuvos tikinčiųjų lankoma Marijos šventovė. Čia Marija vadinama Ligonių Sveikata. Tas titulas jai duotas patyrus gausių malonių, kūno ir sielos sveikatos. Teisingai vyskupas V. Brizgys pastebi, kad „Šiluva yra šventesnė ne tik už visas kitas Lietuvos šventoves, bet ir už tūkstančius pasaulyje esančių vietų, į kurias kas metai keliauja maldininkų minios. Kad Šiluva yra taip mažai žinoma pasaulyje, net ne visų lietuvių tinkamai suprasta, užtat dalinai yra kaltos mūsų krašto praeities politinės aplinkybės, bet gal daugiau kaltas lietuvio kuklumas, kartais pasiekiąs aiškaus apsileidimo, kuris tampa žalingas ir jam pačiam, ir daugeliui kitų“.

Išsamesnėse kritiškose Šiluvos Marijos istorijos žiniose užtinkame, kad Marijos apsireiškimas Šiluvoje įvyko 17 šimtmečio pradžioje, ten bandas ganantiems piemenims. Apsireiškusioji graudžiai verkė. Kai jos užklausė kodėl verkianti, atsakė: „Verkiu dėl to, kad prieš tai šioje vietoje buvo garbinamas mano sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama“. Tai tarusi, ji pranyko. Regėtojai grįžę į namus tą dalyką ėmė pasakoti savųjų tarpe. Vienas senas ūkininkas, virš šimto metų amžiaus, nuo senatvės beveik apakęs, prisiminė, kad netoli tos apsireiškimo vietos prieš 80 metų stovėjusi bažnyčia, bet ponų buvusi nugriauta, o bažnytiniai daiktai su Marijos paveikslu užkasti ten pat žemėje. Atvestas į apsireiškimo vietą jis staiga praregėjo ir padėkojęs Dievui už stebuklingą regėjimo sugrąžinimą, nurodė vietą, kur reikėjo kasti. Ten kaip tik ir buvo surasta skrynia su Šiluvos bažnyčios daiktais.

Po tų visų įvykių Šiluva pradėjo garsėti ir kiekvienais metais rinktis vis daugiau žmonių į apsireiškimo vietą, kur buvo patiriama gausių malonių. Kai speciali bažnytinė komisija tuos visus įvykius ištyrė, Žemaičių vyskupas Steponas Giedraitis stebuklingąjį Marijos paveikslą vainikavo aukso vainiku, kurį pašventino popiežius Pijus VI. Yra tvirtinama, jog kas Prancūzijos dvasiniam atgimimui buvo Lurdas, Portugalijai Fatima, tas prieš 350 metų Lietuvai buvo Šiluva. Marija šiose vietose regimu būdu apsireiškusi nekaltoms sieloms, patvirtino savo motinišką meilę ir globą žemės vaikams jų bandymų valandose. Marija neapleis mūsų Tautą ir dabartinėse sunkiose valandose. **Kun. P. D.**

PAMALDOS

DERBY — rugsėjo 11 d., 11 val., Seselių koplyčioje, Bridge Gate.
LEEDS — rugsėjo 11 d., 3 val. p.p.
BRADFORD — rugsėjo 18 d., 12.15 val.
ROCHDALE — rugsėjo 25 d., 11.30 val.

PAIEŠKOJIMAI

RAMELIO Benedikto, Antano sūnaus, ieško motina Domicelė, duktė Martyno. Rašyti: „Europos Lietuvio“ Administracijai.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470
Redakcijos ir Administracijos adresas:
1, Ladbroke Gardens, London, W.11.
Tel. PARk 2470.

VAISTAI PIGESNI TIESIOG IŠ VAISTINĖS

Jums visada bus priimtina mūsų patarnavimas ir kainos. Visi mūsų klijentai žino tai, o kas naujai pabando, tai vieną siuntinį išsiuntęs įsitikina.
Jūs taip pat galite siųsti ne tik vaistus, bet ir kitokias prekes, savo pačių supirktas ar per mus užsakytas.
Taigi jei jums iškyla reikalas padėti saviesiems Lietuvoje, prašom leisti mums atlikti tą darbą.
Adresas:

Acton Pharmacy
(EXPORT) LTD.
24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3.
ENGLAND
Tel. ACOrn 0712

Informacija ir patarimai lietuvių kalba teikiama nemokamai.

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

MAIL ORDER & PARCEL SERVICE

TAURAS
(A. Briedis)
88, GOLDSMITH AVE.,
LONDON, W.3.
Tel. ACO 9471

Jei saviems padėti nori
(Padarysi tai tikrai),
Kreipkis tuč tuojau į TAURĄ,
Ir neliks kišenėj kiaura.

BROWNEJONES
LIETUVIŲ SKYRIUS
1, NORFOLK PLACE, LONDON, W.2
Tel. PADdington 2797

STANDARTINIAI SIUNTINIAI MOTERIMS
(Į jų kainas įeina visi sovietų muito ir persiuntimo mokesčiai)

SIUNTINYS „DANA“
Kaina — £16.10.0 Svoris — 7 lbs.
3 yds. vilnonės medžiagos suknelei ar kostiumui, mėlynos, žalios, rudos ar juodos spalvos (dvigubo pločio),
4 yds. gėlėtos medžiagos suknelei,
1 pora odinių batų, geros rūšies, su odos padais ir kulnimis,
1 komplektas apatinių — kelnaitės ir baltinukai,
2 dideli turkiški rankšluosčiai,
1 didelis žiurstas,
1 skarelė, gėlėta, 27x27.
Prie šio galima prijungti prekių: 3 lbs. be papildomo persiuntimo mokesčio, arba 13 lbs. primokant 9 šil.

SIUNTINYS „GENĖ“
Kaina — £31.10.0 Svoris — 13 lbs.
3 yds. vilnonės Velour medžiagos paltui (dvigubo pločio),
3 yds. vilnonės medžiagos kostiumui ar suknelei (dvig. pločio). Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai,
4 yds. raštuotos medžiagos suknelei,
1 pora odinių batų, geros rūšies, su odos padais ir kulnimis,
1 vilnonis megztinis,
1 komplektas šiltų fleecy apatinių — baltiniai ir kelnaitės,
1½ yds. gražios medžiagos bliuzei,
2 poros vilnonių kojinių,
2 poros nylon kojinių,
1 pora žieminių šiltų pirštinių,
2 dideli turkiški rankšluosčiai,
1 didelis žiurstas,
1 vilnonė skarelė — Swiss, rožėta, 32x32“.
Prie šio galima prijungti prekių: 7 lbs. be jokių papildomų persiuntimo mokesčių.

SIUNTINYS „LONĖ“
Kaina — £37.10.0 Svoris — 13½ lbs.
3 yds. vilnonės Velour medžiagos paltui (dvig. pločio),
3 yds. vilnonės Baratea medžiagos kostiumui, eksport rūš., juodos ar mėlynos sp., Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai, paltui ir kostiumui,
4 yds. elegantiškos medžiagos vakarinei suknelei,
1 pora veršio odos batų, vidut. kulnimis,
1 komplektas Twin-set megztinių (2 gab.),
1 pora odinių pirštinių,
2 poros nylon kojinių,
2 dideli turkiški rankšluosčiai.
Prie šio galima prijungti prekių: 6½ lbs. be jokių papildomų persiuntimo mokesčių.

SIUNTINYS „ASTRA“
Kaina — £10.18.0 Svoris — 5 lbs.
3 yds. medžiagos kostiumui, pilkos ar mėlynos spalvos,
4 yds. raštuotos medžiagos suknelei,
4 yds. cotton-flannel medžiagos, tinkamos apatiniams,
2 špūlės siuvimui siūlų ir sagos,
1 skarelė, gėlėta, 27x27.
Prie šio galima prijungti prekių: 5 lbs. be papildomo mokesčio arba 15 lbs. primokant 9 šil.

SIUNTINYS „GILDA“
Kaina — £17.10.0 Svoris — 8½ lbs.
3 yds. vilnonės medžiagos paltui. Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai,
1 pora geros rūšies odinių batų, odiniais padais ir kulnimis,
1 pora nylon kojinių,
1 komplektas apatinių — kelnaitės ir baltiniai,
1 didelis žiurstas,
1 didelis turkiškas rankšluostis,
1 skarelė, gėlėta, 27x27“.
Prie šio galima prijungti prekių: 1½ lbs. be papildomų persiuntimo mokesčių, arba 11½ lbs. primokant 9 šil.

PASINAUDOKITE GERŲ IR SKUBIU PATARNAVIMU.
REIKALAUKITE NAUJŲ PREKIŲ KAINORAŠČIŲ!